

ÖSTERMALMS STADSDELSNÄMND

ÖSTERMALM • HJORTHAGEN • GÄRDET • SÖDRA DJURGÅRDEN • NORRA DJURGÅRDEN

Årsredovisning 2008

ÖSTERMALMS
STADSDELSFÖRVALTNING
Box 24156, 104 51 STOCKHOLM
registrator@ostermalm.stockholm.se
08-508 10 000 (vx) 08-508 10 099 (fax)

www.stockholm.se/ostermalm

Handläggare: Inger Outzen

Telefon: 08-508 10 053

Innehållsförteckning

Årsredovisning 2008 Östermalm	4
Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	9
1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök.....	9
1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad.....	9
Minst en avknoppare från förvaltningen har deltagit i upphandling under 2008.....	10
Nämnden/förvaltningen ska ha en kontinuerlig dialog med företagen i stadsdelsområdet.....	10
1.2 Jobb istället för bidrag	11
Antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd ska minska	13
Bidragstiden för personer beroende av försörjningsstöd ska förkortas	14
Alla nyanlända flyktingar ska ha en individuell introduktionsplan.....	14
Alla flyktingar som bedöms vara arbetsföra ska vara självförsörjande efter introduktionen	14
1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas	14
Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hållbar livsmiljö.....	16
Stadsmiljön ska värnas och utvecklas på ett hållbart sätt.....	17
1.6 Stockholmare ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv	17
Alla nämndens verksamheter/boenden ska erbjuda minst två kulturaktiviteter per år	17
Parkerna ska användas för lek, spel och vila.....	18
1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad	18
Våldet bland ungdomar i stadsdelsområdet ska minska	19
Parker och grönområden ska vara välskötta och attraktiva för invånare och besökare	20
Alkoholbruk och bruk av andra droger skall minska bland ungdomar i stadsdelen	20
Ungdomar skall uppleva sin närmiljö som trygg	21
Antalet personer som utsätts för våld i nära relationer ska minska	22
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras.....	23
2.1 Stockholmare ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald	23
Äldre, funktionshindrade och andra brukare liksom föräldrar och anhöriga ska ges ökad möjlighet att välja utförare.....	25
2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö	25
Förskolans arbete med att tidigt uppmärksamma barns problem ska förbättras.....	27
Föräldrarnas upplevelse av kvaliteten i förskolans verksamhet ska bli bättre.....	28
Förskolans kvalitetsuppföljning ska förbättras.....	29
Kvaliteten i förskolans verksamhet ska säkras och utvecklas.....	30
2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen.....	31

Dagkollo/dagsutflykter ska sommartid erbjudas äldre	39
Andelen tillsvidareanställd vård- och omsorgspersonal inom äldreomsorgen med grundutbildning ska öka	39
Förebyggande hembesök i samarbete med landstinget ska erbjudas alla över 75 år som inte är beviljade annan insats	39
Anhörigstödet utvecklas ytterligare med utgångspunkt i anhörigas behov	40
Äldre i Östermalms stadsdelsområde erbjuds öppen dagverksamhet	41
Personal inom socialtjänsten ska ha en för arbetsuppgifterna adekvat utbildning	41
De som kommer i kontakt med stadsdelsförvaltningen ska bemötas på ett bra sätt	41
Det ska vara lätt att komma i kontakt med stadsdelsförvaltningens verksamheter	42
Kvaliteten ska säkras genom användning av strukturerade, för verksamheterna utformade, utredningsmodeller och metoder	42
Hemlöshet ska motverkas	42
Insatser i öppenvård ska öka	43
Antalet personer med funktionsnedsättning och psykisk funktionsnedsättning som bor i eget boende ska öka	43
Sysselsättningsgraden bland personer med psykisk funktionsnedsättning ska öka	43
Utveckla samarbetet med frivilligorganisationer	43
Hälso- och sjukvården på äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden ska vara säker och av god kvalitet	44
Äldreomsorgens kvalitetsuppföljning ska förbättras	44
2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare.....	45
Den totala sjukfrånvaron, omräknat till heltidsanställningar, ska minska 2008 jämfört med 2007...	46
3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva.....	48
3.1 Budgeten ska vara i balans	48
Nämndens budget ska vara i balans och prognossäkerheten ska vara hög	49
Analys av resultaträkning - Uppföljning av driftbudget.....	49
Nämnd och förvaltningsadministration	51
Äldreomsorg	52
Barn och Ungdom	55
Socialtjänst	57
Stadsmiljö	61
Resultatenheter	62
Analys av balansräkning.....	63
Investeringar	64
Medel för lokaländamål	64
3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna.....	64
De administrativa kostnaderna ska fortsätta att vara låga och helst minska ytterligare.....	65
Synpunkter och klagomål	66
Särskilda redovisningar	68
Bilagor	74

Årsredovisning 2008 Östermalm

Sammanfattande analys

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner verksamhetsberättelse och bokslut för 2008 och överlämnar den till kommunfullmäktige.
2. Nämnden godkänner att resultatenheternas nettoresultat om + 7 490 tkr inom förskola och -4 967 tkr inom äldreomsorg avsätts till resultatfond under eget kapital i balansräkningen.
3. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om att avveckla resultatenheterna Hemtjänst Karlaplan samt Hemtjänst Östermalmstorg.

Fr o m 2008 tillämpas i staden ett webb-baserat system (ILS-webben) för verksamhetsplanering och uppföljning. Årsredovisning 2008 är den första i sitt slag som arbetats fram i ILS-webben. Samtliga mål har kommenterats, med bedömning av hur de har uppfyllts och beskrivning av vilken verksamhet som bedrivits. Indikatorerna är mått på måluppfyllelse, ett uppnått värde har lagts in vilket i sin tur färgsätter indikatorn med grön (cirkel), gul (romb) eller röd (kvadrat) markering. Aktiviteterna har markerats med röd bock i ruta, om aktiviteten är genomförd under 2008. En avbockad aktivitet kan ändå planeras fortsätta 2009. Ett antal av Kommunfullmäktiges aktiviteter har grön (cirkel) markering, vilket betyder att aktiviteten skall genomföras under hela mandatperioden. Dessa har som regel inte kommenterats. Röd kvadrat för aktivitet betyder avvikelse, i likhet med för indikator.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att samtliga inriktningsmål helt eller till största delen har uppfyllts under år 2008. Förvaltningen och dess verksamheter har utvecklat och förbättrat kvaliteten och valfriheten. Genom stadsdelsnämndens aktivitetsplan för konkurrensutsättning har antalet aktörer ökat och omfattningen av verksamhet i förvaltningens egen regi har minskat.

2008 präglades av bl a några större upphandlingar inom äldreomsorgen och ett trendbrott gällande äldreomsorgens ekonomi.

Förvaltningen har genomfört en avknoppning inom omsorg om funktionsnedsatta och tre av äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden drivs på entreprenad efter stadsgemensam upphandling under året. Ingen utmaning inkom under år 2008. Förvaltningen har tillsammans med föreningar, bibliotek med flera kunnat bidra till att områdets invånare har erbjudits ett rikt kultur- och idrottsliv. Förvaltningen

har också vidtagit olika trygghetsskapande åtgärder bland annat genom samverkan med närpolisen, genom att utöka fältassistenternas arbete och med stöd till föräldravandrarna. Stadens brukarundersökningar för förskolorna visar att Östermalms förskolor är populärast i staden bland föräldrarna.

En bekymmersam fråga är dock ungdomars bruk av alkohol och droger. Den s k Stockholmsenkäten, som genomförs vartannat år i grundskolans år 9 samt i gymnasiet år 2, visade 2008 en negativ tendens vad avser ungdomars ökade bruk av alkohol och droger i förhållande till 2006 års mätning. Ökningen är störst bland flickor, både i 9:an och i gymnasiet. Markant är ökningen av flickors bruk av narkotika. Pojkar i gymnasiet visar på något minskat bruk både av alkohol och av narkotika, medan yngre pojkar ökar sitt bruk. Trots ökat bruk av alkohol och droger visade undersökningen att ungdomarnas upplevelse av trygghet har ökat i förhållande till 2006.

En annan oroande utveckling gäller beroendet av försörjningsstöd. Antal bidragshushåll har ökat under hösten och bidragstiderna tenderar att bli längre. Till dels är detta en följd av att de nystartade Jobbtorgen inte kunde visa resultat före halvårsskiftet och då försäkringskassans utbetalningar blivit alltmer sena. Men sannolikt är den största anledningen en allt sämre konjunktur på arbetsmarknaden.

Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms goda samarbete har fortsatt. Det omfattar gemensam telefonväxel på Kungsholmen, ungdomsmottagning vid Odenplan, stadsmiljöverksamhet på Norrmalm. Vidare en gemensam socialbidragshantering på Östermalm, arbetsmarknadsverksamhet på Kungsholmen och en gemensam resurs för boutredningar på Norrmalm samt en numera upphandlad konsumentvägledning.

Bokslutet 2008 innebär ett överskott på kostnadssidan med 41,1 mnkr vilket motsvarar 3,3 procent av kostnadsbudgeten 1 248,6 mnkr. Netto (kostnader minus intäkter) efter resultatöverföring för resultatenheterna är överskottet på 40,8 mnkr, vilket kan jämföras med 2007 års bokslut 1 198,5 mnkr netto och + 4,0 mnkr efter resultatdisposition, motsvarande 3 promille. Huvuddelen av årets överskott kommer från den budgetmässigt största verksamheten, äldreomsorgen. I befolkningen sker en brant minskning av dem som är 80 år eller äldre. Sannolikt har detta varit ekonomiskt gynnsamt. För äldreomsorgen efterkorrigeras inte budgeten under verksamhetsåret såsom sker för förskolan och omsorgen om funktionsnedsatta.

Förvaltningen har tidigt under året sett att det skulle bli överskott men har underskattat överskottets storlek. I prognoserna har för stor försiktighet iakttagits bl.a. beroende på övergångar till entreprenad med befarad övertalighet, effekter av valfrihetssystem samt erfarenheten från 2007 då kostnaderna ökade kraftigt under årets sista månader. Därutöver finansierades semesterskulden till de nya

entreprenörerna på åtskilliga mnkr centralt. Erfarenheten från 2008 medför att i prognosarbetet under 2009 kommer att läggas större vikt vid råsiffrorna i bokföringen och mindre vid vad respektive verksamhet tror om kostnadsutvecklingen under resten av året.

Äldreomsorgen redovisar överskott på kostnadssidan på 34,9 mnkr vilket motsvarar 4,7 procent av kostnadsbudgeten 741,3 mnkr. Netto efter resultatöverföring för resultatenheterna blev överskottet 38,9 mnkr. Främsta orsaken till överskottet är att kostnaderna för vård- och omsorgsboende och för hemtjänst blev lägre än budgeterat. Minskningen av de äldsta i befolkningen har troligen varit ekonomiskt gynnsam. Verksamheten har uppfyllt mål och åtaganden för 2008. Enheterna har följt upp sina åtaganden vid arbetsplatsträffar och anhörgmöten. Andra sätt har varit brukarenkäter, inspektörsrapport, tillsynsrapporter, månadsrapporter, arbetsmiljöronder och medarbetarsamtal. En aktiv uppföljning har gjorts av samtliga enheter inom äldreomsorgen. Stor vikt läggs på brukarnas synpunkter. Förvaltningens rutiner gällande avvikelser och synpunkter är väl fungerande och en utveckling av verksamheten sker fortlöpande.

Barn och Ungdom redovisar överskott på kostnadssidan på 9,5 mnkr vilket motsvarar 4,4 procent av kostnadsbudgeten 218,2 mnkr. Netto efter resultatöverföring för resultatenheterna blev överskottet 4,3 mnkr. Barnantalet i förskolan har ökat under året. Mål och åtaganden har uppfyllts förutom målet om ökad andel förskollärare, som är svårt att nå i nuvarande bristsituation i staden vad gäller förskollärare. Enheterna har följt upp sina åtaganden vid planeringsdagar, arbetsplatsträffar och föräldramöten. Andra sätt har varit brukarenkäter, inspektörsrapporter, månadsrapporter, arbetsmiljöronder, miljö kvalitetsrapporten och medarbetarsamtal. Den dagliga kontakten mellan brukare och personal har varit en viktig bedömningsgrund. Vid planering av verksamheten har brukarnas behov stått i fokus och det finns former för brukarinflytande i alla verksamheter.

Socialtjänsten redovisar ett överskridande på kostnadssidan på 2,9 mnkr vilket motsvarar 1,2 procent av kostnadsbudgeten 238,1 mnkr. Netto (kostnader minus intäkter) var överskridandet 3,4 mnkr. Individ- och familjeomsorgen redovisar ett nettoöverskridande på 6,0 mnkr, omsorgen om personer med funktionsnedsättning ett nettoöverskott om 3,6 mnkr, försörjningsstödsenheten och arbetsmarknadsåtgärder ett nettounderskott om 1,0 mnkr. En stor del av överskridandet för Socialtjänsten motsvarar de 2,6 mnkr som inte rekvirerades i samband med tertialrapport 1 m h t med hänsyn till prognostiserat gynnsamt budgetläge för nämnden totalt. Familjeenhetens nettoöverskridande uppgår till 1,5 mnkr vilket till största delen förklaras med fler placeringar på HVB-hem än budgeterat. Budgetmålet gällande försörjningsstöd har inte uppfyllts bland annat pga att inflödet av nya klienter har varit större än förväntat. Under hösten har förvaltningen sett en successiv ökning av antalet bidragshushåll liksom längre bidragstider. En anledning är nedgång i konjunkturen. Det gör att förvaltningen

bedömer att målet Jobb istället för bidrag inte har uppnåtts fullt ut. Kostnader för personer anställda på förvaltningen med delvis statlig finansiering redovisas inom Socialtjänsten enligt stadens regler men kan arbeta inom annat programområde. Nettokostnaden för dessa anställningar uppgick till 0,7 mnkr. Socialtjänsten har i huvudsak uppfyllt mål och åtaganden för 2008. Enheterna har följt upp sina åtaganden vid arbetsplatsträffar, samt genom brukarenkät, tillsynsrapporter, månadsrapporter, arbetsmiljöronder och medarbetarsamtal.

Stadsmiljö redovisar ett överskridande på kostnadssidan på 5,5 mnkr vilket motsvarar 40,0 procent av kostnadsbudgeten 13,8 mnkr. Netto blev överskridandet 4,3 mnkr. Parkmiljögruppen har uppfyllt mål och åtaganden under året. I samband med tertialrapport 2 beslutade nämnden om extra åtgärder för förbättringar i parker om 4,5 mnkr. Resultatet av upphandlingen av parkdriftentreprenaden blev ett lägre pris trots att högre kvalitetskrav ställdes. Planer för investeringar och underhållsåtgärder i parker har tagits fram och renhållningen i parkerna har blivit bättre. Planeringen av stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden har gått in i ett planskede där förvaltningen har medverkat i arbetet med detaljplaner för de två första etapperna med ca 2000 bostäder, nya förskolor, specialbostäder, parker och lekparkar. Inom miljöområdet har ett antal utbildnings- och informationsinsatser genomförts.

Nämndens arbete under året

Stadsdelsnämnden har bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare. Nämnden har sammanträtt i huvudsak en gång per månad med undantag för juli. Ett extra sammanträde under året innebär att nämnden totalt har sammanträtt vid 13 tillfällen. Nämndens sammanträden har hållits i Östermalmsskolans aula och varit besökta av allmänheten i varierande grad.

Nämndens presidium, ordförande och vice ordförande, har träffats med stadsdelsdirektören en gång i månaden utom i juli.

För enskilda sociala ärenden har nämnden inom sig utsett en social delegation med 7 ledamöter och 6 ersättare (fr o m 2009 har delegationen minskats till 7 ledamöter och 2 ersättare). Delegationen har sammanträtt 13 gånger.

Det har kommit 44 remisser till nämnden, vilket är nästan en fördubbling jämfört med 2007. Antalet yttranden till tillsynsmyndigheter är nästan exakt detsamma till antalet (51) som 2007 (48). Antalet medborgarförslag var 65 till antalet, vilket är något färre än 2007, men fortfarande betydligt mer än till någon annan stadsdelsnämnd i staden. Eftersom medborgarförslagen huvudsakligen kommer från samma medborgare beslutade nämnden i december att begränsa antalet till fem per medborgare. Enskilda ledamöter/ersättare har lämnat 21 skrivelser till nämnden/förvaltningen i olika frågor, vilket är ungefär samma antal som 2007.

Under året har nämnden genomfört upphandling av parvskötseln och driften av Gärdets gruppbofäder och dagliga verksamhet samt stöd i eget boende. Vidare har nämnden beslutat om gemensam upphandling gällande bemanningstjänster för pedagogiska verksamheter i Stockholms stad, verksamheter med personliga ombud, konsumentvägledning, vård och behandling för barn, ungdomar och familjer med psykosociala svårigheter, enstaka platser för vuxna inom hem för vård och boende (HVB) samt drift av vård och omsorgsboende inom äldreomsorgen (Katrumpstullen, Dianagården). Överenskommelser har ägt rum med servicenämnden avseende Äldre direkt och kontaktcenter för förskolefrågor och äldreomsorgsfrågor.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL I:

I. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsdelsnämndens verksamhetsplan överensstämmer med målet att göra Östermalm till en trygg och attraktiv stadsdel för boende, företagare och besökare. Nämndens arbete för att bidra till uppfyllelse av inriktningsmålet konkretiseras under Kommunfullmäktiges mål för respektive verksamhetsområde, samt under nämndens mål.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Förvaltningen har arbetat i enlighet med stadsdelsnämndens verksamhetsplan för att göra Östermalm till en trygg och attraktiv stadsdel för boende, företagare och besökare. Det har bland annat skett genom:

- stadsdelsdirektören är adjungerad till styrelserna för företagarföreningarna Värtans företagsgrupp resp. Upper East
- fortsatt arbete i det lokala brottsförebyggande rådet tillsammans med företagare och föreningar
- stöd till personal som vill "knoppa av" och driva verksamhet i egen regi för att öka antalet företag
- information på hemsidan riktad till boende och besökare
- städning och underhåll i parker
- stöd till bidragsberoende personer att komma till egen försörjning

Företag och anställda har givits möjlighet att delta i upphandlingar vid konkurrensutsättning av verksamhet. Förvaltningen har följt stadsdelsnämndens aktivitetsplan som anger tidpunkter för när och vilka verksamheter som ska konkurrensutsättas. Nämnden har deltagit i stadsdelsövergripande upphandlingar och genomfört egna upphandlingar. Vid upphandling av parkdriftentreprenad samt årsentreprenörer för parkinvesteringar och underhållsåtgärder har förfrågningsunderlagen utformats så att nya och fler aktörer givits möjlighet att lägga anbud.

Förvaltningen bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor där stadsdelsnämnden är remissinstans. Förvaltningen har aktivt deltagit i planering av nya bostäder genom tät kontakt med stadsbyggnads- och exploateringskontor samt medverkande i byggprocessens olika skeenden.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	31,15 %	31,1 %	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: Årsmålet ändrat från 34,6% till 31,1%. I årsmål 34,6% ingick platser på vård- och omsorgsboenden i kommunal regi i andra stadsdelar eller kommuner vilka enligt definitionen för indikatorn inte skall ingå. Upphandlingen av Rio vård- och omsorgsboende kunde inte slutföras som planerat då den anbudsgivare som vunnit upphandlingen drog ut på processen så länge att anbudet inte längre var gällande.				
 Antal anställda till avknoppade verksamheter	35 st	35 st	öka	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:
Minst en avknoppare från förvaltningen har deltagit i upphandling under 2008.
 Uppfylls helt

Upphandlingar har genomförts i enlighet med aktivitetsplanen. En avknoppare deltog i upphandling av Gärdets gruppbestäder och daglig verksamhet, och fick efter utvärdering av anbud tilldelningsbeslut. Avknopparen driver större delen av verksamheterna från 1 oktober 2008, förutom en av gruppbestäderna som Länsstyrelsen i Stockholms län inte beviljade LSS-tillstånd för. Denna enda gruppbestäd drivs därför vidare i förvaltningens regi.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen stödjer och uppmuntrar anställda i avknopningsprocessen. Stöd för ☒ avknoppare genom särskild kontaktperson för dessa frågor samt informationsinsatser bl a på intranätet.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
Nämnden/förvaltningen ska ha en kontinuerlig dialog med företagen i stadsdelsområdet.
 Uppfylls helt

Förvaltningsledningen/stadsdelsdirektören har deltagit som adjungerad på styrelserna för de två största företagareföreningarna (Företagsgruppen Värtan och Upper East).

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningsledningen ska vara adjungerad till styrelserna för de två största företagarföreningarna (Företagsgruppen Värtan och Upper East).	2008-01-01	2008-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

◆ Uppfylls delvis

Alla personer som är berättigade till försörjningsstöd och bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande kallas inom fem dagar till Jobbtorg Södermalm. Jobbtorgen kom dock inte igång med omedelbar verkan i början av året, och kunde därmed inte visa resultat före halvårsskiftet. Inflödet av nya klienter har också varit större än förväntat under hösten 2008 med anledning av lågkonjunkturen och försäkringskassans sena utbetalningar. Effekten av jobbtorgens arbete har visat sig under andra halvåret men resultaten beräknas inte motsvara en kostnadsminskning med 10 %, totalt för staden. För Östermalms stadsdelsnämnd beräknas budgeten visa ett mindre underskott.

Förvaltningen har under året samverkat med Jobbtorg Södermalm genom att utbyta information och erfarenheter, samt genom deltagande i möten för enskilda och i grupp.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	0 %	50 %	50 %	Årsredovisning 2008
Antal vuxna bidragstagare i staden med ekonomiskt bistånd	149 st	140 st	11 700 st	Årsredovisning 2008
Stadens kostnader för ekonomiskt bistånd	12 472 tkr	11 300 tkr	minska	Årsredovisning 2008
Andelen flyktingar som har gällande individuella introduktionsplaner	100 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal personer som har ett ● långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd	64 st	77 st	minska	Årsredovisning 2008

Kommentar: Inströmningen av nya klienter har under andra hälften av året varit större än förväntat och utflödet har inte löpt i samma omfattning. Antalet ärenden som tar längre tid än beräknade 4 månader har blivit fler.

Antal barn som lever i ● familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	32 st	35 st	minska	Årsredovisning 2008
--	-------	-------	--------	---------------------

Snitt-tid för nyanlända ● flyktingar att bli självförsörjande	8	18	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
--	---	----	---------------	---------------------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Genomföra projektet Jobbtorg	2008-01-01	2008-12-31	

Kommentar: Genomfört. Jobbtorgen kom inte igång direkt vid årets början var för effekterna har dröjt.

☒ Alla flyktingar ska ha aktivitetsplan inom fem dagar	2008-01-01	2008-12-31	
--	------------	------------	--

☒ Samtliga personer med ekonomiskt bistånd på grund av arbetsbrist hänvisas till något av stadens jobbtorg för snabb insats och jobbgaranti	2008-01-01	2008-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Genomfört.

● Utarbeta rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd	2008-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

☒ Jobbtorgen ska utarbeta lokala samverkansöverenskommelser med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan m.fl.	2008-01-01	2008-12-31	
---	------------	------------	--

☒ Vuxna arbetsföra flyktingar hänvisas till de stadsgemensamma jobbtorgen där de ska ha insats, aktivitetsplan, praktik eller arbete inom fem dagar (Vision 2030)	2008-01-01	2008-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Genomfört.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Stadsdelsnämnderna ansvarar för att nyanlända flyktingar har en gällande individuell introduktionsplan	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Stadsdelsnämnderna ska minska behovet av och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Jobbtorgen ska ge personer med ekonomiskt bistånd arbetsförberedande aktivitetsplan/insats/arbete inom fem dagar Kommentar: Jobbtorgen kom inte i gång direkt vid årets början, och resultaten har dröjt. En majoritet fått aktivitetsplan/insats/arbete inom fem dagar f r o m andra kvartalet 2008, dock inte alla.	2008-01-01	2008-12-31	Avvikelse
☒ Jobbtorgen ska ge vuxna arbetsföra flyktingar arbetsförberedande aktivitetsplan/insats/arbete inom fem dagar Kommentar: Jobbtorgen kom inte i gång direkt vid årets början, och resultaten har dröjt. En majoritet fått aktivitetsplan/insats/arbete inom fem dagar f r o m andra kvartalet 2008, dock inte alla.	2008-01-01	2008-12-31	Avvikelse

NÄMNDMÅL:

Antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd ska minska

◆ Uppfylls delvis

Målet uppfylls inte helt pga att inflödet av nya klienter har varit större än förväntat. Detta med anledning av nedgång i konjunkturen, försäkringskassans sena utbetalningar och att Jobbtorg inte kunde visa resultat innan halvårsskiftet. Trots att det uppsatta årsmålet, 126 hushåll beroende av försörjningsstöd inte nås, kan ändå resultatet av enhetens arbete med att få klienter vidare till egen försörjning anses nöjaktigt. Antalet ärenden per månad blev i snitt 139 stycken. Antalet avslutade ärenden har ökat något.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Alla som bedöms arbetsföra ska hänvisas till Jobbtorg snarast Kommentar: Samtliga klienter som har bedömts arbetsföra har remitterats till Jobbtorget på Södermalm. Samarbetet mellan Försörjningsstödsenheten och jobbtorget har successivt utvecklats under året och effekten av jobbtorget insatser har visat resultat i slutet av året.	2008-01-01	2008-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Insatser genom VEGARIRE projekt - arbetsinriktad rehabilitering	2006-01-01	2008-12-31	

Kommentar: VEGARIRE-projektet är väl fungerande och bidragande i arbetet med att få sjukskrivna personer med varaktig funktionsnedsättning och med långvarigt bidragstagande att bli självförsörjande.

NÄMNDMÅL:

Bidragstiden för personer beroende av försörjningsstöd ska förkortas

◆ Uppfylls delvis

Målet har inte uppfyllts, då antalet av nya klienter har varit större än förväntat och för att jobbtorget inte kunde komma igång direkt i nödvändig omfattning. Vidare har även försäkringskassans långa handläggningstider och den vikande konjunkturen påverkat längden på bidragstiderna. Genomsnittstiden, beräknat på det totala antalet ärenden, blev 5.1 månader, att jämföra med förväntade 4 månader.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Insatser genom Jobbtorg samt VEGARIRE projekt - arbetsinriktad rehabilitering	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Alla nyanlända flyktingar ska ha en individuell introduktionsplan

● Uppfylls helt

Samtliga nyanlända flyktingar har fått en individuell introduktionsplan.

NÄMNDMÅL:

Alla flyktingar som bedöms vara arbetsföra ska vara självförsörjande efter introduktionen

● Uppfylls helt

Samtliga flyktingar som har bedömts vara arbetsföra har blivit självförsörjande efter introduktionen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

● Uppfylls helt

Förvaltningen har verkat för en hållbar livsmiljö genom att ha leasat miljöbilar, tankat förnyelsebara drivmedel, ökat andelen ekologiska livsmedel, ställt miljökrav vid inköp och upphandling, minskat användningen av kontors- och engångsmaterial, källsorterat avfall samt verkat för god ventilation och inomhusmiljö.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	100 %	100 %	öka	Årsredovisning 2008
● Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: Östermalms stadsdelsförvaltning har inte gjort någon egen upphandling under 2008 av i indikatorn berörda varor och tjänster. Indikatorn uppfylls i övrigt genom krav på leverantörer och entreprenörer i ramavtal efter centrala upphandlingar genomförda av serviceförvaltningen.				
● Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	17 %	15 %	öka	Årsredovisning 2008
■ Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon	50%	85 %	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: Enligt leasingavtalen faktureras bränslepriset inom de fasta och rörliga kostnaderna, och inte var för sig. Vare sig bensin eller förnyelsebart bränsle har konterats separat, utan endast hela kostnaden per bil kan identifieras. Fr o m 2009 söker förvaltningen åstadkomma en justering av leasingavtalen så att bränslet separeras och bokförs på avsedda baskonton. Förvaltningens bilar är numera tre till antalet, dels med etanoldrift, dels hybrid med el och bensin vilket också räknas som miljöbil trots bensindrif. Förvaltningen skattar andelen förnyelsebart drivmedel till 50 %.				
● Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla nämnder)	100	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

Kommentar: I enlighet med verksamhetsplan för 2009 ses policyn över.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Elförbrukning (alla nämnder)	3 104 001 kWh	4 108 000 kWh	minska	Årsredovisning 2008
 Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar, papper och matavfall (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

Kommentar: Förvaltningen definierar enhet som verksamhet, inklusive administrativa enheter. Samtliga enheter sorterar ut förpackningar och papper. Ett fåtal sorterar ut matavfall.

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förvaltningen har bidragit till en hållbar livsmiljö genom att ha leasat miljöbilar, tankat förnyelsebara drivmedel, ökat andelen ekologiska livsmedel, ställt miljökrav vid inköp och upphandling, minskat användningen av kontors- och engångsmaterial, källsorterat avfall samt verkat för god ventilation och inomhusmiljö. Förvaltningens elförbrukning har minskat under år 2008.

Inom miljöområdet har ett antal utbildningsinsatser genomförts, nämligen miljöutbildning för miljöombud, Grön Flaggutbildning för förskolor samt Upptäck Naturen-utbildning för förskolepedagoger och parklekspersonal. Arbetet med utsortering av matavfall på förskolor startades upp genom ett informationsmöte.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Köpa ekologiska livsmedel	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Ställa miljökrav vid inköp och upphandling	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Leasa miljöbilar	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Tankas förnybara drivmedel	2008-01-01	2008-12-31	

Kommentar: Förvaltningens båda leasade bilar är s k miljöbilar, och de tankas huvudsakligen med förnybara drivmedel.

 Verka för att förvaltningens förskolor har godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö.	2008-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

NÄMNDMÅL:
Stadsmiljön ska värnas och utvecklas på ett hållbart sätt.

● Uppfylls helt

Där nämnden är remissinstans har förvaltningen genom parkmiljögruppen deltagit i samråd med inriktningen att öka medborgardialogen och samverka med ansvariga förvaltningar i angelägna stadsmiljöfrågor. En betydande del av stadsmiljöarbetet har bestått i att följa stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med förändringar i stadsmiljön. I samverka med stadsbyggnadskontoret har förvaltningen arbetat för att effektivisera planprocessen. En viktig del i arbetet har varit att i ett tidigt skede i planeringen att bevaka att behovet av förskolor och specialbostäder tillgodoses. Samtidigt har tillgänglighetsanpassningen av den yttre miljön i både nya och gamla bostadsområden följts.

Förvaltningen har även samverkat med berörda förvaltningar, medborgare och företrädare för olika organisationer och grupper när det gäller utveckling av parker, naturområden och övrig stadsmiljöverksamhet. Planeringen av stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden på Östermalm har gått in i ett planskede där förvaltningen medverkat i arbetet med detaljplaner för de två första etapperna med ca 2000 bostäder, ett antal nya förskolor och specialbostäder samt parker och lekparker.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
I.6 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

● Uppfylls helt

Förvaltningen har under året medverkat till att stärka det lokala kulturutbudet genom att göra det möjligt för medborgare och organisationer i stadsdelsområdet att erbjuda och ta del av kulturaktiviteter. Förvaltningen har spridit kunskaper om vilka resurser som finns i stadsdelsområdet, t ex tillgång till bibliotek. Alla vård- och omsorgsboenden har avtal med stadsbiblioteket för biblioteksservice. Förvaltningen har också i hög grad medverkat till insatser för utemiljön där parkerna utvecklats för att fylla fler funktioner och utgöra mötesplatser för kulturaktiviteter, idrottsliv och rekreation.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Stadsdelsnämnderna ska tillgängliggöra kulturaktiviteter för barn i förskoleåldern	2008-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:
Alla nämndens verksamheter/boenden ska erbjuda minst två kulturaktiviteter per år

● Uppfylls helt

Vård- och omsorgsboenden och dagverksamheten inom äldreomsorgen har erbjudit minst två kulturaktiviteter per år, i ett varierat utbud av aktiviteter, bland annat musikunderhållning, filmvisning och dans. Boenden inom socialtjänsten för personer med fysisk- och eller psykisk funktionsnedsättning, samt dagliga verksamheter och öppna träfflokaler, har erbjudit brukarna tillgång till stadens kulturutbud. Samtliga förskolor har gjort kulturaktiviteter tillgängliga för barn i förskoleåldern.

NÄMNDMÅL:

Parkerna ska användas för lek, spel och vila.

● Uppfylls helt

Parkernas kulturhistoriska värden har bevarats och förstärkts samt anpassats till nutid och utvecklats för fler funktioner. Utveckling av parker och grönområden har skett genom att förbättra och utveckla lekplatser, utveckla ytor för spontanidrott, skapa mer blomsterprakt och fler mötesplatser och sittplatser i parkerna. Planeringen har skett i samråd med medborgarna genom enkäter och parksamråd.

Ny belysning och förbättring av bollplan och skateåkning har gjort Humlegården mer mångfunktionell. Andra exempel är ombyggnad av skaterampen i Humlegården och att basketplanen på f.d. Blanchegatan har förnyats med korgar, uppmålade linjer samt sittplatser. En plastisbana har hyrts till Humlegården för vintersäsongen. Gustav Adolfsparkens gräsyta har färdigställts och Tessinparkens grusplan har gjorts om till en konstgräsplan med investeringsmedel.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Brukarenkät	92 %	90 %	Årsredovisning 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Parkleken genomförs under året en brukarenkät för deras besökare	2008-01-01	2008-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningen har verkat för att utveckla och intensiviera samarbetet mellan olika aktörer för att motverka alkohol- och drogbruk bland ungdomar samt det våld som ofta hänger samman med detta bruk. Drogvaneundersökningen 2008 vittnar dock om att ungdomar på Östermalm brukar alkohol- och droger i större utsträckning än andra ungdomar i staden. Målet kan därför inte sägas vara uppfyllt mer än delvis.

Nämndens mål vad gäller skötsel och utveckling av stadsdelens parker uppnås. Förvaltningen har arbetat för att parkerna ska vara välskötta och attraktiva för invånare och besökare, exempelvis har städningen i parkerna förbättrats. Som en del i det brottsförebyggande arbetet har en trygghetsvandring genomförts.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Genomföra trygghetsvandringar	2008-01-01	2008-12-31	

Kommentar: Förvaltningen deltog tillsammans med bland andra polisen och trafikkontoret i den av brottsförebyggande rådet genomförda trygghetsvandringen på Östermalm, i Tessinparken och i Gärdetbebyggelsen.

☐ Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

☒ Förbättra städningen i parker	2008-01-01	2008-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Genomfört

NÄMNDMÅL:

Våldet bland ungdomar i stadsdelsområdet ska minska

Uppfylles helt

Det våld som förekommer i stadsdelsområdet ska beivras. Samverkan med interna och externa samarbetspartners, organisationer och föräldrar har skett liksom förebyggande insatser och aktiva individuella insatser både övergripande och bland ungdomar riskzonen. Nämnden/förvaltningen har gjort en särskild satsning på föräldravandringar kvällstid genom ett ekonomiskt bidrag till den nybildade föreningen Föräldravandrarna på Östermalm som fått över hundra medlemmar. Förvaltningens bedömning utifrån polisens rapportering, uppgifter om aktuella ungdomar inom socialtjänsten, fältassistenternas erfarenheter och uppfattning etc. är att våldet trots allt har minskat. Antalet anmälningar inom målgruppen har minskat från 526 st år 2007 till 420 st år 2008. Motsvarande värden för misstänkta personer är 242 st år 2007 till 194 st år 2008.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☐ Vidmakthålla och utveckla de nätverk som finns i stadsdelen, exempelvis genom GASKEFF och det lokala Brottsförebyggande rådet. I GASKEFF medverkar förutom nämnd och förvaltning även representanter från närpolis, socialtjänst, fältassistenter, skola, frivilligorganisationer, kyrkan och föräldravandrarna.	2007-12-13	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Parker och grönområden ska vara välskötta och attraktiva för invånare och besökare.

● Uppfylls helt

Den lokala parkplanen är vägledande vid förnyelse, upprustning och skötsel av stadsdelens parker och övriga grönytor. Planer för investeringar och underhållsåtgärder i parker har tagits fram. Fördelning av medel för parkinvesteringar framgår under avsnittet "Investeringar". Exempelvis har ett fördjupat program och en projektering av Tessinparkens upprustning utarbetats, en omfattande upprustning av Roslagsparken genomförts och gräsytor i Gustav Adolfsparken renoverats. I Humlegården har en stor ny plantering anlagts runt Linnéstatyn och fjärilsplanteringen vid parkleken förnyats. Upprustning av hela parkens belysning har genomförts i samarbete med trafikkontoret och planteringar och entréer längs Engelbrektsgatan och Karlavägen förnyats.

Resultatet av den genomförda upphandlingen av parkdriftentreprenad blev ett lägre pris trots att betydligt högre kvalitetskrav ställdes. Renhållningen i parkerna har förbättrats på flera sätt. Helgstädningen har utökats i de större parkerna, större och fler sopkärl har ställts ut och extra städinsatser har genomförts exempelvis i samband med skolavslutningar och nationaldagsfirande. Även ogräsrensningen har utökats. Skötselplaner utvecklas successivt för stadsdelens parker.

NÄMNDMÅL:

Alkoholbruk och bruk av andra droger skall minska bland ungdomar i stadsdelen

■ Uppfylls inte

Resultatet av Stockholmsenkäten visar att bruk av alkohol, droger och tobak snarare ökar än minskar i stadsdelen. För att komma tillrätta med detta har internt samarbete mellan fältassistenter och socialtjänstens familjeenhet utvecklats. Initiativ har tagits under 2008 för att möta problemet med ungdomars ökade missbruk och med inriktning på att förändra ungdomars och föräldrars attityder till alkohol. Resultatet av Stockholms-enkäten visar att uppskattad och sammanräknad alkoholkonsumtion i cl 100 % var i medelvärde 378 cl år 2006 i årskurs 9 (mätningen utförs vartannat år). Motsvarande siffra för gymnasiet var 692 cl. 2008 års värden i årskurs 9 är 411 cl, konsumtionen har ökat med 33 cl. Värdet för gymnasiet år 2008 är 674 cl, konsumtionen har minskat med 18 cl. När det gäller bruk av narkotika svarade 11 % i årskurs 9 ja år 2006 och 16 % svarade ja år 2008. Motsvarande värden för gymnasiet var år 2006 26 % som svarade ja och 27 % år 2008.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Stockholms enkäten	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

Kommentar: Stockholms enkäten har genomförts och redovisats.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Antal försäljningsställen som vid ♦ inköpskontroll sålt folköl eller tobak till minderåriga skall minska	80 %	100 %	Årsredovisning 2008
--	------	-------	---------------------

Kommentar:

Tillsynsbesök har genomförts vid stadsdelens inköpsställen. Ett antal ställen som inte är registrerade har upptäckts. Inköpskontroll genom provköp har ännu inte genomförts. Kontroll av nya inköpsställen har prioriterats. Provköp med hjälp av ungdomar kommer att påbörjas under januari 2009.

Eftersom tillsynsbesök har gjorts vid samtliga försäljningsställen har 80 % av verksamheten genomförts under 2008. Provköpen enligt ovan återstår att genomföra.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

● Genomföra inköpskontroll	2008-01-01	2009-12-31	Avvikelse
----------------------------	------------	------------	-----------

Kommentar: Tillsynsbesök har genomförts vid stadsdelens inköpsställen. Ett antal ställen som inte är registrerade har upptäckts. Inköpskontroll har inte genomförts.

Vidmakthålla och utveckla de nätverk som finns i stadsdelen, exempelvis genom GASKEFF och det lokala Brottsförebyggande rådet. I GASKEFF medverkar förutom nämnd ● och förvaltning även representanter från närpolis, socialtjänst, fältassistenter, skola, frivilligorganisationer, kyrkan och föräldravandrarna.	2007-12-13	2009-12-31	
---	------------	------------	--

NÄMNDMÅL:

Ungdomar skall uppleva sin närmiljö som trygg

● Uppfylls helt

Beträffande ungdomarnas upplevelse av trygghet har resultatet förbättrats i jämförelse med föregående undersökning.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

● Stockholms enkäten	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
----------------------	-------	-------	---------------------

Kommentar: Beträffande ungdomarnas upplevelse av trygghet har resultatet förbättrats i jämförelse med föregående undersökning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Uppsökande fältarbete under kvällstid	2008-01-01	2009-12-31	
Fältenheten skall minst en gång per termin	2008-01-01	2009-12-31	
● besöka stadsdelens högstadieskolor, enskilda och kommunala			
Förvaltningen skall stödja föräldravandrarna i	2008-01-01	2009-12-31	
● deras verksamhet			

NÄMNDMÅL:

Antalet personer som utsätts för våld i nära relationer ska minska

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningen har under året arbetat förebyggande med informations- och utbildningsinsatser. Tillsammans med förvaltningarna Kungsholmen och Norrmalm har tre gemensamma utbildningstillfällen genomförts i ämnet våld i nära relationer. Ett huvudsyfte med insatsen har varit att öka kunskaperna om familjevåld hos förvaltningens personal. Representanter från stadsdelarnas lokala resursgrupper har träffats regelbundet för att bli planera dessa utbildningsinsatser. Därutöver har stadsdelens lokala resursgrupp träffats regelbundet för kunskaps- och informationsöverföring. På dessa möten har även representanter från andra stadsdelar ibland bjudits in för att berätta om hur de arbetar med dessa frågor. I gruppen finns representation från samtliga verksamhetsområden inom förvaltningen, samt från polisen, kyrkan, skolan, landstingets psykiatri- och beroenderåd samt brottsofferjouren. Socialtjänstens manuella statistik avseende våld i nära relationer visar ingen ökning, men är inte helt tillförlitlig, varför det endast är polisens statistik som kan visa om en ökning eller minskning har skett. Polisens statistik från 2008 visar en ökning.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Valfriheten har ökat genom fler alternativa utförare. System för uppföljning har utvecklats, därigenom kan tydligare krav på kvalitet ställas. Förvaltningen har under året sett till att brukarna har informerats om möjligheten att välja utförare och informationen om förvaltningens verksamheter har förbättrats. Antalet aktörer har ökat genom förvaltningens aktivitetsplan för konkurrensutsättning. För att säkra kvaliteten genomför förvaltningen egna verksamhetsuppföljningar samt olika brukarundersökningar. Klagomålshanteringen är en annan viktig del av kvalitetssäkringen. Nämndens arbete för att bidra till uppfyllelse av inriktningsmålet konkretiseras under Kommunfullmäktiges mål för respektive verksamhetsområde

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Den 1 juli 2008 införde Stockholms stad valfrihet inom vård- och omsorgsboenden. Valfrihetssystemet innebär att den enskilde som genom biståndsbeslut blir beviljad ett permanent vård- och omsorgsboende själv får välja vilket boende han/hon önskar flytta till samt ställa sig i kö till önskat boende. Valet begränsas inte till en viss stadsdel utan gäller alla vård- och omsorgsboenden som staden driver i egen regi och de privata som staden har ett avtal med. Inom äldreomsorgen gäller också kundval för all hemtjänst. Antalet privata utförare etablerade på Östermalm, inom stadens ramavtal, har ökat och är nu 54 stycken. Andelen som har valt en privat utförare uppgår till ca 42 %. För att öka mångfalden av boenden har upphandling av Katrumpstullens och Dianagårdens vård- och omsorgsboende genomförts.

Ett valfrihetssystem för boende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning kommer att införas fr o m 1 juli 2009. Under 2008 har ett stort arbete genomförts med att förbereda reformen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Medborgarnas upplevelse av valmöjlighet i de verksamheter där valfrihetssystem finns	65 %	65 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
● Antal fristående aktörer inom hemtjänst som bedriver verksamhet i valfrihetssystemet	70	60 st	öka	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Varje företag räknas som ett oavsett hur många boenden de driver.
Stadsledningskontoret skickar uppgifterna till äldrenämnden lägger in i ILS-webben.

● Antal genomförda avknoppningar	1 st	1 st	öka	Årsredovisning 2008
----------------------------------	------	------	-----	---------------------

● Stockholmarnas upplevelse av kvalitet inom barnomsorgen	92	89	öka	Årsredovisning 2008
---	----	----	-----	---------------------

● Antal brukare som aktivt valt utförare (IoF)	0 st	0 st	öka	Årsredovisning 2008
--	------	------	-----	---------------------

Kommentar: Under året har ingen valfrihet kunnat erbjudas aktuella klienter inom IoF. Den planerade valfriheten som skulle ha genomförts under året inom socialpsykiatriska enheten har skjutits fram till 2010.

◆ Antal brukare som aktivt valt utförare (äldreomsorg)	1 960	2 168 st	öka	Årsredovisning 2008
--	-------	----------	-----	---------------------

Kommentar: Avser personer med all hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Valfrihet i boende infördes 1 juli 2008, alla som fått beslut efter detta datum har gjort ett aktivt val av boende. Alla som redan bodde i vård- och omsorgsboende har fått information om valfriheten, färre än väntat av dessa personer har gjort ett aktivt val.

● Antal alternativ inom hemtjänst	56 st	41 st	öka	Årsredovisning 2008
-----------------------------------	-------	-------	-----	---------------------

Kommentar: Antalet avser privata utförare (54 st) och kommunala utförare (2 st) verksamma på Östermalm.

● Antal alternativ att välja bland inom förskolan	67 st	67 st	öka	Årsredovisning 2008
---	-------	-------	-----	---------------------

Kommentar: Vid tidigare redovisning har förvaltningen felaktigt bortsett från de enskilt drivna förskolorna. Årsmålet har därför ändrats från 33 st till 67st.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

● Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med sin aktivitetsplan och uppmuntra personalen att knoppa av	2008-01-01	2010-12-31	
--	------------	------------	--

☒ Ta initiativ till ökat samarbete med frivilligsektorn	2008-01-01	2008-12-31	
---	------------	------------	--

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar: Samarbete med frivilligorganisationer bl.a. när det gäller verksamheten Bryggan för hemlösa, Hjorthagens fritidsgård, RSMH angående träfflokalen Lotsen (Lotsen övergick den 1 oktober i RSMH:s regi). Äldreomsorgens anhörigkonsulent samarbetar med frivilligorganisationer. Väntjänsten har ett samarbete med hemtjänsten. Föreningsbidrag till föräldravandrarna mfl.			

NÄMNDMÅL:

Äldre, funktionshindrade och andra brukare liksom föräldrar och anhöriga ska ges ökad möjlighet att välja utförare

Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen tillhandahåller ett varierat och flexibelt utbud av stöd och hjälpinsatser för äldre, för personer med funktionsnedsättning och för personer som befinner sig i socialt utsatta situationer. De insatser som erbjuds utformas i samråd med den enskilde. Rättssäkerhet och respekt präglar bedömningarna och insatserna har verkställts inom rimlig tid. Information om olika utförare och möjlighet att påverka inom ramen för biståndsbeslutet har skapat valfrihet. Personer med funktionsnedsättning har haft möjlighet att själva välja den utförare de önskar när det gäller hemtjänst, personlig assistans, ledsagning och avlösarservice. För målgruppen har kundvalet ännu inte fullt ut trätt i kraft. Inom äldreomsorgen gäller kundval inom all hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Under året har omstruktureringar genomförts inom kommunal hemtjänst så enheterna uppgår till två stycken. Antalet privata hemtjänstutförare etablerade på Östermalm har ökat.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Tydlig information på webben, annonsering, ☒ broschyrer och dialog direkt med brukaren och/eller deras anhöriga	2007-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Det skriftliga informationsmaterialet och informationen på webben har utvecklats och uppdateras kontinuerligt.			

☒ Brukare informeras alltid om möjligheten att välja utförare	2007-01-01	2008-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Biståndshandläggaren ger muntlig och skriftlig information om möjligheten att välja och om aktuella utförare. Informationen finns även på stadens hemsida. Vid behov är biståndshandläggaren den enskilde behjälplig för att underlätta valet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Uppfylls helt

Förskolorna skriver egna lokala arbetsplaner som är utformade efter läroplanens mål och riktlinjer. Arbetsplanerna är ett levande material som används i det

praktiska arbetet och vid utvärdering av verksamheten. Uppföljningen och bedömningen av måluppfyllelse för alla prioriterade områden har skett via verktyget ILS-webb. Samtliga förskolor har arbetat i enlighet med de uppsatta målen och uppfyllelsen är 100 procentig. Förskolorna driver ett uthålligt utvecklings- och förbättringsarbete som leder på lång sikt till att lägga grunden för ett livslångt lärande. En god pedagogisk verksamhet skapas där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. En lärande miljö skapas och utformas utifrån barngruppens behov och intressen för att ge förutsättningar för utveckling och lärande. Barnen tar ansvar och ges inflytande. I samarbete med hemmen skapar förskolan förutsättningar för att varje barn ges möjlighet att utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolorna strävar efter ett gott samarbete med skolan i enlighet med den handlingsplan som finns utarbetat.

Förskolorna utvecklar sin verksamhet med fokus på barnens behov och intressen samt en strävan att föräldrarna ska känna sig trygga och bekväma på förskolan och med dess pedagoger.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2008
 Andel behöriga förskolelärare	48 %	52 %	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: Förskollärare är den enda av stadsdelsnämndens alla yrkeskategorier där det föreligger en bristsituation på arbetsmarknaden. Detta gäller för hela staden.				
 Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	0 %	0 %	minska	Årsredovisning 2008
 Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	0 %	0 %	minska	Årsredovisning 2008

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga	2008-01-01	2010-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska planera för att staden upprätthåller barnomsorgsgarantin	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Staden ska erbjuda förskolans personal kompetensutveckling och erbjuda <ul style="list-style-type: none"> medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare 	2007-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:
Förskolans arbete med att tidigt uppmärksamma barns problem ska förbättras.

● Uppfylls helt

Under verksamhetsåret har Barn och Ungdom prioriterat arbetet med att uppmärksamma barn som möter svårigheter tidigt i livet genom:

- o Rutiner för samarbete med skola och socialtjänsten
- o Riktlinjer för att ge barn med svenska som andraspråk större möjlighet att lära sig svenska
- o Kvalitetssäkring för att förbättra uppföljningen av verksamheternas inre pedagogiska arbete
- o Informations- och kommunikationsaktiviteter riktade föräldrarnas upplevelse av kvalitet

Vidare och som stöd i arbetet med barn i behov av särskilt stöd har ett material utarbetats som består av anvisningar, exempel på diskussions- och arbetsfrågor, mallar till förskolans beskrivning av stödjande aktiviteter, förteckning över områden för barns utveckling samt mål och riktlinjer i Lpfö98. Materialet har fungerat som en handbok som ger en översikt och en vägledning inom området. Det är en hjälp till ett stödjande arbete och ett försök att få till stånd en samsyn i stadsdelen angående vad förskolornas arbetssätt i mötet med barn med behov av särskilt stöd ska innehålla. Det har resulterat i att stödet till barn i behov i Östermalms förskoleverksamhet beskrivs i en handlingsplan.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel förskolor som har dokumenterade rutiner för samarbetet med sin samarbetskola.	94 %	100 %	Årsredovisning 2008

Kommentar: Det är inte på alla förskolor barn i 5 års ålder finns inskrivna som skall till förskoleklass.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Andel förskolor som har upprättat en handlingsplan för arbetet med barn med annat modersmål.	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
● Andel förskolor som har rutiner för samarbete mellan förskolans personal och socialtjänstens personal.	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Övergången förskola-skola ska innefatta dokumentation om vad förskolan har arbetat med och barnens lärande	2004-10-04	2008-12-31	
☒ Förskolan ska upprätta en handlingsplan för arbetet med barn med annat modersmål än svenska	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Förskolan ska anpassa den lokala samverkansstrategin mellan socialtjänsten och de kommunala förskolorna till egna förhållanden och ta fram egna rutiner.	2007-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Föräldrarnas upplevelse av kvaliteten i förskolans verksamhet ska bli bättre.

● Uppfylls helt

Årets rapport visar att betyget från föräldrarna är högt, och att föräldrarna på Östermalms förskolor är allra mest nöjda i hela staden. Om man jämför stadsdelarna är det flest föräldrar på Östermalms kommunala förskolor som har svarat att de är mycket nöjda med det stöd och den stimulans deras barn får, liksom med måltiderna och barnens trygghet.

Helhetsomdömen från föräldrarna ligger mycket högt och har överlag ökat i jämförelse med 2005 års undersökning. Huvudrapportens resultattabeller över föräldrarnas helhetsomdömen visar att Östermalm är det stadsdelsområde där den största positiva förändringen i helhetsomdöme om förskolan skett mellan 2005 och 2008.

Östermalms föräldrar är särskilt nöjda med personalens sätt att vara mot barnen, vad barnen får göra och hur tryggt barnet är i förskolan. Östermalms kommunala förskolor får också mycket höga omdömen när det gäller hur bemötandet är när

barnet lämnas och hämtas och hur kontakten mellan föräldrar och personal fungerar.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel förskolor som har rutiner för hur föräldrar får information om förskolans innehåll, arbetssätt, normer och värderingar samt om planering och genomförande av verksamheten.	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Förskolan ska arbeta aktivt för att uppnå ett bättre resultat i brukarundersökningen 2008.	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Förskolan tar fram rutiner för hur föräldrarna ges möjlighet att på ett organiserat sätt ta del av och framföra åsikter om förskolans kvalitetsarbete.	2005-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
Förskolans kvalitetsuppföljning ska förbättras.

● Uppfylls helt

Uppföljningen och bedömningen av måluppfyllelse sker via stadsdelens självvärderingsinstrument för pedagoger som är ett webbaserat verktyg för att bedöma resultaten utifrån Läroplanens områden. Genom det gemensamma systemet för självvärdering av verksamheten som tagits fram har alla som arbetar inom förskolan förutsättningar att verka för att förskolans mål är tydliga, möjliga att följa upp samt att bedöma måluppfyllelsen. Förskolornas pedagoger bedömer att verksamheten som utvecklats under det gångna verksamhetsåret präglas i hög utsträckning av de kvalitetskriterier som beskrivs i självvärderingsinstrumentet. Vidare används kriterierna i självvärderingsverktyget som indikatorer i ILS systemet. Det visar redan idag statusen i väsentliga processer och i vilken grad målen uppnås.

Självvärderingsverktyget har fungerat som styrkort i Barn och ungdoms system för verksamhetsstyrning. Det har kopplats samman med enkäter till pedagoger och kommer så även att göras i planerade föräldraundersökningar nästa år.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Andel förskolor som analyserar och utvärderar sin pedagogiska dokumentation som en grund för utveckling inför fortsatt planering av verksamheten.	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
● Andel förskolor som gör kvalitetsbedömningar regelbundet som ett led i den kontinuerliga uppföljningen	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ En gemensam mall för utvärdering ska användas.	2007-09-01	2008-12-31	
☒ Förskolan ska arbeta med och utgå från kvalitetsmåttn och metoder för utvärdering av förskolans pedagogiska arbete.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Kvaliteten i förskolans verksamhet ska säkras och utvecklas.

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömning är att kvalitetsarbetet i förskolan kännetecknas av systematik och det finns en given koppling mellan det förskolorna gör och resultatet som uppnås. Generella åtaganden för stadsdelens förskoleverksamhet som helhet och särskilda insatser har genomförts för att förbättra verksamhetens förutsättningar under den tid redovisningen omfattar.

Stadsdelens självvärderingsverktyg bidrar till att utvärdering av verksamheten sker i förhållande till mål och intentioner i läroplanen och kommunala riktlinjer samt till den egna förskolans mål. Analysen och resultaten ligger till grund för kommande utvecklingsområden.

Förskolorna har fortsatt att förbättra strukturer för informationsflöden, möten och former för uppföljning av det pedagogiska arbetet. Personalens delaktighet och medverkan i olika forum och arbetsgrupper, där förslag till utveckling och förbättring av verksamheten diskuteras fram, innebär ett fortlöpande förbättringsarbete. På arbetsplatsträffar, planeringsdagar och i samrådsgrupper följer man upp och utvärderar sin verksamhet och kvaliteten på densamma. Struktur på möten liksom innehåll och ansvarsfördelning inom ledningsgrupp och arbetsgrupper bidrar till samsyn på verksamhetens inriktning.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen

● Uppfylls helt

Arbetet har genomförts i enlighet med nämndens verksamhetsplan. Äldreomsorgen har prioriterat stöd till de gamla som har störst behov av hjälp. Under året har det varit fokus på metodutveckling och kontinuerlig uppföljning och utvärdering inom biståndshandläggningen. Utveckling av anhörigstödet, måltidssituationen, öppna träffpunkter och fortlöpande kompetensutvecklingsinsatser av personalen är exempel på kvalitet inom äldreomsorgen. Förebyggande insatser riktade till äldre har skett i form av exempelvis anhörigstöd, dagverksamhet, hembesök och informationsmöten. Ett arbete med läkemedelsgenomgångar på vård- och omsorgsboendena har inletts. Samverkansmöten mellan kommunen och landstinget har skett på olika nivåer. Den ekonomiska situationen har medgett kvalitetshöjande inköp, som exempel kan nämnas inköp av sängar till vård- och omsorgsboendena. Äldreomsorgen har under året också arbetat med att förbättra verksamhetsuppföljningen och vidareutveckla kvalitetssystemet KLEO. Uppföljningen av verksamheternas kvalitet skall vara oberoende av om verksamheten drivs i kommunal regi eller inte. Resultatet av uppföljningarna av vård- och omsorgsboenden har redovisats löpande till nämnden.

Socialtjänsten under året kunnat höja kvaliteten i utredningarna avseende både barn, ungdomar och vuxna genom att i ökande grad använda sig av strukturerade bedömningsverktyg och utredningsmetoder. Arbetet med att både göra utredningar med hög kvalitet samt erbjuda bra insatser är prioriterat.

Socialtjänsten har också verkat för att den enskilde lätt kunna komma i kontakt med personal/handläggare och uppfatta att ett respektfullt och värdigt bemötande. Beslut skall vara tydliga, att ingen tvekan råda kring valmöjligheter och att den insats som ges är i enlighet med det beslut som fattats. Kvaliteten har säkrats genom användning av strukturerade, för verksamheterna utformade, utredningsmodeller och metoder.

I utvecklingsarbete av öppna verksamheter, träfflokaler och sysselsättning har förvaltningen strävat efter att detta ska ske tillsammans med brukare och intresseorganisationer. Inriktningen för nya bostäder för fysiskt- och eller psykiskt funktionsnedsatta har varit och är att dessa i huvudsak skapas i form av stödbostäder.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Tak-över-huvudet-garantin ● (individ- och familjeomsorg)	100 %	100	100 %	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	----------------	--------

Kommentar: Indikatorn mäts genom datasystemet för TÖG. Socialtjänstnämnden lägger in värden i ILS-webben.

● Antal hemlösa	3 081 st	3 231 st	minska	Årsredovisning 2008
-----------------	----------	----------	--------	------------------------

● Andel hemtjänst i egen regi som bedrivs enligt gällande avtal	100 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
---	-------	-------	-------	------------------------

Kommentar: Hemtjänsten i egen regi har följts upp i enlighet med kommunfullmäktiges uppföljningsmodell. Inga avvikelser har noterats.

● Andel vård- och omsorgsboende i egen regi som bedrivs i enlighet med gällande avtal	100 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
---	-------	-------	-------	------------------------

Kommentar: Vård- och omsorgsboendet i egen regi har följts upp i enlighet med kommunfullmäktiges uppföljningsmodell. Inga avvikelser har noterats.

■ Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	68 %	87 %	87 %	Årsredovisning 2008
---	------	------	------	------------------------

Kommentar: Inventering av personalens formella utbildning har gjorts. Siffran avser personal med grundutbildning (550 p) samt personal med äldre utbildning (<550 p). Utbildningar har genomförts fortlöpande. Redovisningen tenderar dock att bli lite missvisande eftersom personal med lång erfarenhet i yrket inte får tillgodoräkna sig detta. Ett projekt med s.k. validering har startat under hösten i samarbete med äldreförvaltningen för att identifiera utbildningsbehovet.

● Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	7	7	200 st	Årsredovisning 2008
---	---	---	--------	------------------------

● Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2008
--	------	------	------	------------------------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet som bedrivs i enlighet med gällande avtal (stöd- och service till personer med funktionsnedsättning)	80	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
Andel av utredningar inom loF, barn och unga där metoden BBIC används	51,82 %	50 %	50 %	Årsredovisning 2008
Andel av utredningar inom loF, socialpsykiatri där metoden DUR används	90,62 %	75 %	50 %	Årsredovisning 2008
Andel individuella handlingsplaner inom loF, socialpsykiatri	100 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
Andel barn och unga i öppenvård (loF)	74,48 %	70 %	öka	Årsredovisning 2008
Andel vuxna i öppenvård (individ- och familjeomsorg)	88,14 %	75 %	öka	Årsredovisning 2008
Totalkonsumtion av alkohol avseende ungdomar i år 9 och år 2 gymnasiet	4,11 lit	3,5 lit	-10 %	Årsredovisning 2008

Kommentar: Resultatet av Stockholmsenkäten visar att bruk av alkohol, droger och tobak snarare ökar än minskar i stadsdelen. För att komma tillrätta med detta har det interna samarbetet mellan fältassistenter och socialtjänstens familjeenheten utvecklats. Initiativ har tagits under 2008 för att möta problemet med ungdomars ökade missbruk och med inriktning på att förändra ungdomars och föräldrars attityder till alkohol. Resultatet av Stockholms-enkäten visar att uppskattad och sammanräknad alkoholkonsumtion i cl 100 % var i medelvärde 378 cl år 2006 i årskurs 9 (mätningen utförs vartannat år). Motsvarande siffra för gymnasiet var 692 cl. 2008 års värden i årskurs 9 är 411 cl, konsumtionen har ökat med 33 cl. Värdet för gymnasiet år 2008 är 674 cl, konsumtionen har minskat med 18 cl. När det gäller bruk av narkotika svarade 11 % i årskurs 9 ja år 2006 och 16 % svarade ja år 2008. Motsvarande värden för gymnasiet var år 2006 26 % som svarade ja och 27 % år 2008.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (äldreomsorg)	0,1 %	0 %	minska	Årsredovisning 2008
Kommentar: Åtta beslut om vård- och omsorgsboende har ej kunnat verkställas inom tre månader från beslutsdatum. De enskilda står i kö till specifika vård- och omsorgsboenden inom Stockholms stads valfrihetssystem. De har tackat nej till samtliga erbjudanden om alternativa likvärdiga boenden.				
Antal genomförda förebyggande hembesök	94 st	400 st	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: Indikatorn skulle egentligen ha varit GRÖN då alla som velat ha hembesök fått det. Kruxet är att det visade sig vara mycket färre som ville ha hembesök än de 400 vi satt som mål. Totalt 3 776 personer har fått erbjudande om förebyggande hembesök. Endast 4 % av de 2 565 personer som svarade var intresserade av hembesök. Däremot har informationsträffarna varit mycket uppskattade. Utifrån resultatet av den uppsökande verksamheten är bedömningen att det inte finns stora dolda behov hos stadsdelens äldre.				
Antal genomförda grundutbildningar	19 st	8 st	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: 13 har genomgått utbildning till vårdbiträde och 6 till undersköterska.				
Anhörigas upplevelse av hur anhörigstödet fungerar	80	80 %	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: Resultatet av den enkät som skickades ut till kända anhörigvårdare visar dock att det finns ett behov av ytterligare information om stödinsatser till anhörigvårdare.				
Upplevelsen av maten och måltidssituationen	69	80 %	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: Resultat från brukarundersökningar i hemtjänst och boende på uppdrag av Stadsledningskontoret. Även resultatet av den enkät som förvaltningen skickade ut till äldre med matlåda från hemtjänsten, ca 200 personer, visar att ca 70 % är nöjda med maten och måltidssituationen.				
Antal öppna dagverksamheter för äldre	2 st	2 st	öka	Årsredovisning 2008
Kommentar: Ytterligare två öppna träffpunkter har öppnats under året med verksamhet som "afternoon tea" och kör.				
Antal verksamheter som drivs i samarbete med frivilligorganisationer	2	2 st	öka	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Äldreomsorgen har inlett ett samarbete med frivilligverksamheten när det gäller öppna dagverksamheter.

Antal ej verkställda domar (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2008
--	------	------	------	---------------------

Andel av utredningar där strukturerade metoder för utredning av missbruk används	73,33 %	60 %	50 %	Årsredovisning 2008
--	---------	------	------	---------------------

Sysselsättningsgraden bland personer med psykiska funktionsnedsättningar	100 %	100 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
--	-------	-------	---------------	---------------------

Antal stadsdelsnämnder som erbjuder dagkollo för äldre	1 st	1 st	100 %	Årsredovisning 2008
--	------	------	-------	---------------------

Kommentar: Dagsutflykter har anordnats vid sju tillfällen under året.

Antal ej verkställda domar (äldreomsorg)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2008
--	------	------	------	---------------------

Antal ej verkställda domar (individ- och familjeomsorg)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2008
---	------	------	------	---------------------

Antal ej verkställda beslut enligt SoL och LSS (individ- och familjeomsorg)	1 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2008
---	------	------	------	---------------------

Kommentar: Det ej verkställda beslutet avser insatsen; kontaktperson. Klienten har haft så höga krav på insatsen/kontaktpersonen att det har varit omöjligt att verkställa beslutet.

Andelen nöjda omsorgstagare (äldreomsorg)	77	80 %	79 %	Årsredovisning 2008
---	----	------	------	---------------------

Kommentar: Resultat från brukarundersökningar i hemtjänst och boende på uppdrag av Stadsledningskontoret.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Andel familjehem med grundutbildning	100 %	20 %	100 %	Årsredovisning 2008

☐ Andel som någon gång använt narkotika bland ungdomar i år 9 och år 2 i gymnasiet	16 %	10 %	-10 %	Årsredovisning 2008
---	------	------	-------	---------------------

Kommentar: När det gäller bruk av narkotika svarade 11 % i årskurs 9 ja år 2006 och 16 % svarade ja år 2008. Motsvarande värden för gymnasiet var år 2006 26 % som svarade ja och 27 % år 2008.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☐ I samarbete med brand- och räddningsnämnden kontinuerligt genomföra informationsinsatser och förebyggande åtgärder för att förbättra brandskyddet för identifierade riskgrupper	2008-01-01	2010-12-31	

☐ Stadsdelsnämnderna ska samverka i planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar	2008-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

☒ Genomföra insatser för att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen	2008-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Inom matprojektet "Maten i Fokus" har sjuksköterskorna på vård- och omsorgsboendena utbildats i nutritionsdokumentation, en kostpärm har tagits fram och delats ut till boendena, personalen inom den kommunala hemtjänsten har erbjudits utbildning inom livsmedelshygien, arbetsordning, berikning och specialkost samt genombrottsmetoden, en hygienpolicy har tagits fram och ingår i äldreomsorgens kvalitetssystem samt ett instrument för uppföljningen av kosten har arbetats fram. Det har ordnats matlagningskurser för äldre som har varit mycket uppskattade.

☒ Erbjuder alla över 75 år, som inte är beviljade annan insats, ett förebyggande hembesök i samarbete med landstinget	2008-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Alla personer som fyllt 75 år under 2008 har erbjudits ett förebyggande hembesök.

☐ Andelen timanställda i personalgrupperna ska minska	2008-01-01	2010-12-31	
--	------------	------------	--

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Öppna dagverksamheter och träffpunkter ska erbjudas äldre	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: Ytterligare två träffpunkter har öppnats under 2008.			
☒ Alla boende på vård- och omsorgsboende har rätt till utevistelse	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: Regelbunden utevistelse har erbjudits vid samtliga vård- och omsorgsboenden.			
☒ Tillhandahålla vaktmästartjänster för äldre, "fixare", för alla som fyllt 75 år	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: Vaktmästartjänst har tillhandahållits för äldre.			
☒ Dagkollo ska erbjudas äldre	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: Dagkollo har anordnats under 2008.			
☒ Nya riktlinjer för biståndsbedömning införs (Äldreomsorg)	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentär: För att implementera riktlinjerna har samtliga biståndshandläggare deltagit i utbildning och frågan har diskuterats på metodmöten. Informationsmöten har anordnats för utförare av hemtjänst och boende.			
☒ Hemtjänstpersonal ska erbjudas handledning	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: Hemtjänstpersonalen har erbjudits intern handledning. 22 personer har inom ramen för demensutbildning fått regelbunden handledning kring arbetet hemma hos demenssjuka personer.			
☒ Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: Personal inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende har erbjudits grundutbildning.			
☐ Utveckla det förebyggande arbetet bland barn och ungdomar	2007-01-01	2010-12-31	
☒ Redovisa resultat av insatser för personer med missbruk och psykisk ohälsa	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentär: Enheten har under året bedrivit ett tätt och väl fungerande samarbete med stadsdelens två case managers, vilket inneburit att fler personer med dubbeldiagnos har kunnat erbjudas bättre samordnade insatser.			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Utveckla samarbetsformer med landstinget för personer med psykisk ohälsa och/eller missbruk	2007-01-01	2008-12-31	
Kommentär: Enheten har under året ett haft ett regelbundet samarbete med stadsdelens två case managers i arbetet för personer med dubbel diagnos. Inom hela norra innerstaden samverkar kommun och landsting i syfte att uppnå förbättrade samarbetsformer.			
☒ Införa fler evidensbaserade metoder	2007-01-01	2008-12-31	
Kommentär: Socialtjänstens utredningsmetoder som DUR, ASI och BBiC. Inom äldreomsorgen mätning enligt SNAC-metoden och vårdtyngdsmätning med mätinstrument som bland annat baseras på Katz-Index och Bergerskalan.			
☒ Hyressättningen av bostäder för boende enligt LSS ska revideras så att tillgången till gemensamhetsutrymme beaktas	2008-01-01	2008-12-31	Avvikelse
Kommentär: Förvaltningen har avvaktat beslut i Hyresnämnden gällande ca 40 ärenden från Hässelby-Vällingby sdf innan revidering kommer att göras.			
☒ Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Informera om möjligheter att välja utförare och boende	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: Information har getts muntligt, skriftligt material har delats ut, hemsidan har uppdateras kontinuerligt.			
☒ Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: 107 personer inom den kommunala hemtjänsten har gått en kortare demensutbildning varav 22 personer har fått fördjupad teoretisk demensutbildning samt regelbunden handledning av arbetet med demenssjuka personer. Hemtjänstpersonalen har erbjudits utbildning inom livsmedelshygien och kost. Sjuksköterskorna på boendena har fått utbildning inom bland annat läkemedel och nutritionsdokumentation. Utbildning till anhörigombud och avlösare har genomförts.			
☒ Utveckla valfriheten inom äldreomsorgen	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentär: Har pågått under 2008.			
☒ Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden ska fortgå	2007-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Planering för boenden för äldre har skett i samarbete med innerstadsstadsdelarna och äldreförvaltningen.

NÄMNDMÅL:

Dagkollo/dagsutflykter ska sommartid erbjudas äldre.

● Uppfylls helt

Seniorträffens öppna dagverksamhet på Bo Bergman har anordnat dagkollo/dagsutflykter för pensionärerna på Östermalm vid sju tillfällen. Aktiviteterna har planerats tillsammans med besökarna och annonserats i god tid. Resmålen har varit Trosa, Vaxholm, Norrtälje, Mariefred, Sigtuna och Strängnäs samt besök vid en julmarknad i Märsta. Alla utflykter har varit välbesökta och uppskattade.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☒ Dagsutflykter anordnas av enheten Bo Bergman	2008-01-01	2008-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Har anordnats under året.

NÄMNDMÅL:

Andelen tillsvidareanställd vård- och omsorgspersonal inom äldreomsorgen med grundutbildning ska öka.

● Uppfylls helt

Personal inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende har deltagit i grundutbildning. 13 personer har genomgått utbildning till vårdbiträde och 6 personer till undersköterska. Under hösten har äldreförvaltningen påbörjat ett projekt med validering. Personal med lång praktisk erfarenhet valideras för att identifiera utbildningsbehovet och kompletterande utbildningsinsatser kommer att genomföras för att höja andelen grundutbildad personal.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☒ Validering	2008-01-01	2008-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Validering i samarbete med äldreförvaltningen har påbörjats.

☒ Utbildning och handledning	2008-01-01	2008-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Personalen har erbjudits utbildning. Hemtjänstpersonalen har haft intern handledning och inom projekt.

NÄMNDMÅL:

Förebyggande hembesök i samarbete med landstinget ska erbjudas alla över 75 år som inte är beviljade annan insats.

◆ Uppfylls delvis

Samliga av stadsdelens invånare 75 år och äldre som inte har haft kontakt med äldreomsorgen, totalt 3 776 personer, fick under året ett brev med erbjudande om förebyggande hembesök. Totalt 2 565 personer svarade, dvs 68 %. Av dessa var ca 4 % intresserade av ett hembesök och ca 16 % anmälde intresse av att komma på informationsmöte om äldreomsorgen. Elva möten har genomförts där information om äldreomsorgen och råd för att underlätta och förbättra livssituationen för den enskilde har getts. Ca 60 % var intresserade av att få informationsmaterial hemskickat eller bli uppringda. Målet om 400 hembesök har inte kunnat uppfyllas på grund av litet intresse, däremot har informationsträffarna varit mycket uppskattade. Utifrån resultatet av den uppsökande verksamheten är bedömning att det inte finns stora dolda behov hos stadsdelens äldre befolkning. Landstinget hade inte möjlighet att gå in i ett samarbete.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Genomföra förebyggande hembesök	2008-01-01	2008-12-31	

Kommentar: Alla personer som fyllt 75 år under 2008 har erbjudits ett förebyggande hembesök.

NÄMNDMÅL:

Anhörigstödet utvecklas ytterligare med utgångspunkt i anhörigas behov

Uppfylls helt

Utvecklingen av anhörigstödet har skett i projektet "NÄRA" där policy för anhörigstödet, kommunikationsplan, ansvarsfördelning och rutin för anhöriganställning och anhörigombud har tagits fram. Ett anhörigcafé har startat upp som varit öppet varje vecka. Anhörigcaféet är en mötesplats för samtal och gemenskap för anhöriga/närstående som vårdar en anhörig. I samarbete med innerstadsdelarna har anhörigombudsutbildning och utbildning till kvalificerade avlösare genomförts där bemötandefrågor utgjort den största delen i utbildningen. Från Östermalm har 35 anhörigombud och två avlösare utbildats. Anhörigkonsulenterna i innerstadsdelarna har anordnat en inspirationsdag för anhörigvårdare vilken blev mycket uppskattad. Information om anhörigstöd har getts av anhörigkonsulent, biståndshandläggare, via tryckt material och på webben. Annonsering i lokalpressen har gjorts regelbundet för att nå även de anhörigvårdare som inte har varit kända inom förvaltningen. För att få kännedom om anhörigvårdarnas situation och deras upplevelse av hur anhörigstödet fungerat har en enkät i samarbete med Äldreförvaltningen skickats till de anhörigvårdare som är kända av förvaltningen, 81 personer. Sammanställningen av de 46 svar som inkom visar att det finns ett ytterligare behov av att nå ut med information om stödinsatser till anhörigvårdare.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ kartläggning, behovsinventering	2008-01-01	2008-12-31	

Kommentar: En enkät har skickats ut till de av förvaltningen kända anhörigvårdarna.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ En sammanhållen modell för anhörigstödet ska formas, resurser samordnas, arbetssätt utvecklas.	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Har skett inom projektet "NÄRA"			

NÄMNDMÅL:
Äldre i Östermalms stadsdelområde erbjuds öppen dagverksamhet.

 Uppfylls helt

Sedan tidigare finns Seniorträffen på Bo Bergmans gata som är en öppen verksamhet och en träffpunkt för äldre inom stadsdelen, som är inriktad på sysselsättning och social samvaro. Ytterligare två öppna verksamheter på Rios och Kattrumpstullens vård- och omsorgsboende har startat upp med verksamhet i form av "afternoon tea" och kör.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Starta en ny öppen dagverksamhet	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Ytterligare två träffpunkter har öppnats under 2008.			

NÄMNDMÅL:
Personal inom socialtjänsten ska ha en för arbetsuppgifterna adekvat utbildning

 Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Individuell kompetensutvecklingsplan	2007-01-01	2008-12-31	
☒ Kompetensförsörjningsplan	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
De som kommer i kontakt med stadsdelsförvaltningen ska bemötas på ett bra sätt

 Uppfylls helt

Socialtjänstens årliga brukarundersökning, som bl a har innehållit frågor om bemötande, visar tydligt att åtagandet är uppfyllt och att avdelningens kompetensutvecklingsinsatser kring bemötande har gett resultat. Inom äldreomsorgen har frågan om bemötande behandlats på metodmöten, personalmöten och inom ramen för synpunkt- och klagomålshanteringen. Brukarundersökningar avseende äldreomsorgen har genomförts på uppdrag av Statsledningskontoret som visar att flertalet upplever att de har fått ett bra bemötande.

NÄMNDMÅL:**Det ska vara lätt att komma i kontakt med stadsdelsförvaltningens verksamheter**

● Uppfylls helt

Socialtjänstens årliga brukarundersökning visar bl a att brukarna anser att det är lätt att komma i kontakt med socialtjänstens verksamheter. Stadens och Östermalms hemsida har utvecklats och uppdaterats kontinuerligt med utgångspunkt från att brukaren lätt ska hitta kontaktuppgifter till olika verksamheter. Äldreomsorgen har haft en god tillgänglighet. Handläggarna har haft telefontid dagligen samt därutöver jour hela dagen. Staden har infört kontaktcentret Äldre Direkt dit äldre och anhöriga har kunnat vända sig med alla frågor om äldreomsorg. Äldre Direkt har tagit emot 447 ärenden tillhörande Östermalms stadsdelsförvaltning sedan starten 1 juli. Av dessa ärendena har Äldre direkt kunnat lösa 330 ärenden så att de inte har behövt gå vidare till förvaltningens verksamheter.

NÄMNDMÅL:**Kvaliteten ska säkras genom användning av strukturerade, för verksamheterna utformade, utredningsmodeller och metoder**

● Uppfylls helt

Inom socialtjänstens samtliga verksamheter har strukturerade utredningsmodeller införts. Främst i alla nya ärenden och sedan successivt vid omprövningar. DUR har introducerats inom socialpsykiatriska enheten planenligt. DUR har också använts i VEGARIRE-projektet. Inom Vuxenenheten används utredningsmodellen ASI. BBiC har använts i 50 % av barn - och ungdomsutredningarna under 2008. Inom äldreomsorgen har samtliga ärenden mätts enligt SNAC-metoden och alla personer som beviljats vård- och omsorgsboende har genomgått en vårdtyngdsmätning med mätinstrument som bland annat baseras på Katz-Index och Bergerskalan.

NÄMNDMÅL:**Hemlöshet ska motverkas**

● Uppfylls helt

Antalet hemlösa på Östermalm har minskat kraftigt i förhållande till den senaste mätningen, 2006. Förvaltningen har fr o m september, tillsammans med Kungsholmens stadsdelsförvaltning, blockförhyrt ett antal mindre enrumslägenheter i Stadshagens nyrenoverade bostäder i Stiftelsen Stockholms hotellhem regi. Samtliga lägenheter är idag uthyrda. Förvaltningens boendestödjare och uppsökare är en betydande del av det vräkningsförebyggande arbetet. Antalet avhysningar i stadsdelen har varit något färre än beräknat. Inte någon av de avhysta har varit aktuella ärenden inom socialtjänsten, vilket kan tala för att förvaltningens vräkningsförebyggande arbete kan anses verkningsfullt.

Alla personer som riskerar att vråkas kontaktas av socialtjänsten, antingen av handläggare eller av uppsökare. Förvaltningen har en upparbetad kontakt med hyresvärdarna och med kronofogdemyndigheten. Den öppna verksamheten Bryggan, som drivs i samarbete med Convictus och i samverkan med Gula Änglarna och flera församlingar i stadsdelen är en viktig del av det uppsökande arbetet bland hemlösa. En skriftlig handlingsplan i arbetet med att motverka hemlöshet har uppdaterats under året.

NÄMNDMÅL:**Insatser i öppenvård ska öka**

● Uppfylls helt

Socialtjänstavdelningens öppenvård har fungerat enligt verksamhetsplanering och visar på goda resultat.

NÄMNDMÅL:**Antalet personer med funktionsnedsättning och psykisk funktionsnedsättning som bor i eget boende ska öka**

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:**Sysselsättningsgraden bland personer med psykisk funktionsnedsättning ska öka**

● Uppfylls helt

Samliga personer aktuella för insatser inom Socialpsykiatriska enheten har erbjudits sysselsättning i förvaltningens regi, ArbetsCentrum. Förvaltningen ser dock att ett behov av sysselsättning/arbete inom den reguljära arbetsmarknaden finns.

NÄMNDMÅL:**Utveckla samarbetet med frivilligorganisationer**

● Uppfylls helt

Alla enheter har haft i uppdrag att inom ramen för sin verksamhet samverka med frivilligorganisationer. Förvaltningen har haft ett omfattande samarbete med frivilligorganisationer bl.a. när det gäller verksamheten Bryggan för hemlösa och Hjorthagens fritidsgård, dessutom ett samarbete med RSMH angående träfflokalen Lotsen. Stadsdelsnämnden beviljade under 2008 RSMH föreningsbidrag för att driva träfflokalen i dess nya lokaler på Banérgatan. Lotsen övergick den 1 oktober i RSMH:s regi. Äldreomsorgens anhörigkonsulent har haft en viktig roll i samarbetet med frivilligorganisationer. Väntjänsten har ett samarbete med hemtjänsten som har sina lokaler inom dagverksamheten Bo Bergman. Ett samarbete med frivilligorganisationer har inletts när det gäller öppna träffpunkter för äldre. En katalog över aktiviteter för äldre har sammanställts av ett nätverk omfattande samtliga församlingar, pensionärsföreningarna, Röda Korset, Östermalms sjukvårdsförening samt Östermalms stadsdelsförvaltning. Pengar har

avsatts för bidrag till frivilligorganisationer som på lokal nivå bedriver verksamhet för äldre.

NÄMNDMÅL:

Hälso- och sjukvården på äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden ska vara säkra och av god kvalitet.

◆ Uppfylls delvis

MAS uppföljning av vård- och omsorgsboendenas hälso- och sjukvårdsdokumentation påvisade att verksamheterna har dokumenterat genomförda riskbedömningar på ca 70 % av samtliga boende. Siffrorna är sannolikt högre då hälso- och sjukvårdspersonalen inte alltid har haft möjlighet att i datajournalen dokumentera sitt operativa arbete med att förebygga och identifiera boende i riskzonen för fallolyckor, malnutrition och trycksår. Av de ca 70 sjuksköterskorna har 61 % fått utbildning i rapportering av läkemedelsbiverkningar (Läkemedelsverket) och 86 % i kvalitetsindikatorer för utvärdering av äldres läkemedelsterapi (Apoteket AB). I samverkan med läkarverksamheten och apotekare har hälso- och sjukvårds- och omsorgspersonalen på Kampementets vård- och omsorgsboende genomfört läkemedelsgenomgångar på de 96 boende. Ett liknande samarbete med läkarverksamheten på Linnégårdens vård- och omsorgsboende med 86 boende har inletts. I övriga boendena pågår enklare läkemedelsgenomgångar utan hjälp av apotekare. Bytet av läkarverksamheter enligt landstingets nya avtal 2008-05-01 har inneburit en viss fördröjning av läkemedelsgenomgångarna på hälften av vård- och omsorgsboendena.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Riskbedömningar ska göras på alla som flyttar in på vård och omsorgsboende	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Genomförda riskbedömningar finns dokumenterade på ca 70 % av samtliga boende.			
☒ Öka sjuksköterskornas kompetens i läkemedel för äldre genom utbildning.	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Utbildning i rapportering av läkemedelsbiverkningar och kvalitetsindikatorer för utvärdering av äldres läkemedelsterapi har genomförts.			
☒ Samverka med läkarverksamheterna och genomföra läkemedelsgenomgångar	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Har genomförts på Kampementet och Linnégården, i övriga boenden har enklare läkemedelsgenomgångar påbörjats. Byte av läkarverksamheter har inneburit en viss fördröjning av läkemedelsgenomgångarna.			

NÄMNDMÅL:

Äldreomsorgens kvalitetsuppföljning ska förbättras

● Uppfylls helt

Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen, oavsett driftsform, har följts upp enligt stadens modell för uppföljning. Äldreomsorgens kvalitetssystem innehåller organisation och rutiner för bl a uppföljning, avtalsuppföljning och samverkan med entreprenörer, internrevision och kvalitetssäkring. I och med att allt fler verksamheter har lagts ut på entreprenad har ett arbete påbörjats med att vidareutveckla arbetssättet, bland annat har ett instrument för uppföljningen av kosten och en mall för en strukturerad uppföljning av verksamheternas kvalitetssystem arbetats fram.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

● Uppfylls helt

Medarbetarnas delaktighet har säkerställts bl.a. genom det integrerade ledningssystemet ILS som bl a innebär att förvaltningsledningen varje vecka har besökt en verksamhet och gått igenom verksamhetsfrågor, kvalitetsgaranti, ekonomi, personalfrågor mm. Avknoppning har uppmuntras och givits stöd. Utbildningsinsatser har genomförts vid behov. Arbetet med rehabilitering är en viktig uppgift och målet är att minska sjukfrånvaron. Ett projekt har startats i detta syfte under 2008. I uppdraget ingår att säkerställa en samordning av förvaltningens aktiviteter och införa tydliga och gemensamma rutiner i rehabiliteringsarbetet.

Förvaltningen arbetade under våren fram ett friskvårdsprogram som rymmer en rad möjligheter för de anställda.

Under hösten 2008 påbörjades ett chefsutvecklingsprogram inom förvaltningen, som omfattar alla chefer från biträdande enhetschef till förvaltningschef. Programmet har hittills omfattat en enkät för kartläggning av synpunkter och behov på en rad olika områden, samt utbildningsdagar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Sjukfrånvaro	9,3 %	8,5 %	8 %	Årsredovisning 2008

Kommentar: Sjukfrånvaron minskade under 2008 till 9,3 % jämfört med 9,5 % under 2007, vilket är lite förvånande mht de verksamhetsövergångar som genomfördes under året. Under året har antalet anställda minskat med 142 helårsanställningar. Vid verksamhetsövergångar brukar större delen av personalen gå över till entreprenören utom de med omfattande sjukskrivning som så gott som undantagslöst väljer att stanna kvar i förvaltningens tjänst. Detta medför normalt en ökad procentuell sjukfrånvaro bland den kvarvarande personalen i förvaltningen. Att den procentuella sjukfrånvaron i förvaltningen trots detta minskat får ses som mycket positivt.

● Medarbetarindex	56	56	tas fram	Årsredovisning 2008
-------------------	----	----	----------	---------------------

Kommentar: Mätmetoden bygger på ett instrument framtaget och bearbetat för staden av USK

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Frisknärvaro	29 %	29 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008

Kommentar: Andel av Östermalms månadsavlönade med 0 dagars sjukfrånvaro under ett kalenderår.

● Andel chefer med chefskörkort	3,57 %	3,57 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
---------------------------------	--------	--------	------------------	------------------------

Kommentar:

Staden centralt anordnar för andra året i rad en utbildning för stadens chefer som benämns Chefskörkortet. Den vänder sig i första hand till nya chefer. Utbildningen ger en ökad medvetenhet om chefskapet i Stockholms stad genom att ge kunskaper om organisation och styrning. Den omfattar sex heldagar och en halvdag.

● Personalomsättning (externt)	4,5 %	4,5	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
--------------------------------	-------	-----	------------------	------------------------

Kommentar: Rörligheten anges som förhållandet mellan avgångar/rekryteringar. Med extern rörlighet menas rörlighet in och ut ur staden.

● Personalomsättning (internt)	0,6 %	0,6	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
--------------------------------	-------	-----	------------------	------------------------

NÄMNDMÅL:

Den totala sjukfrånvaron, omräknat till heltidsanställningar, ska minska 2008 jämfört med 2007

● Uppfylles helt

Den procentuella sjukfrånvaron har sjunkit något under 2008, trots att skolan - med en stor grupp med låg frånvaro, lärarna - överlämnades till utbildningsnämnden 2007 och trots pågående entreprenadövergångar, som erfarenhetsmässigt brukar innebära att personal med hög sjukfrånvaro väljer att stanna kvar i förvaltningens tjänst i stället för att följa med till entreprenören. Sjukfrånvaron omräknat till heltidsanställningar har klart minskat. För att ytterligare minska sjukfrånvaron har förvaltningen bl a startat ett särskilt projekt. I uppdraget ingår att säkerställa en samordning av förvaltningens aktiviteter och införa tydliga och gemensamma rutiner i rehabiliteringsarbetet. Förvaltningens enheter ska aktivt samarbeta med personalenheten, företagshälsovård, försäkringskassa, fackliga organisationer. Alla chefer med personalansvar ska arbeta med förebyggande insatser och ha aktiv kontakt vid nya sjukfall. Cheferna ska vara väl förtrogna med rehabiliteringsprocessen och arbeta i enlighet med den. Samtliga medarbetare ska informeras om innehållet i rehabiliteringsprocessen. Varje enhet ska aktivt följa och analysera utvecklingen av sjukfrånvaron. För varje arbetsplats ska det finnas skriftliga och väl kända rutiner vid sjukdom.

Förvaltningen har utökat friskvårdsinsatserna och friskvårdspolicyn ska vara välkänd av medarbetarna.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Starta ett projekt med syfte att minska sjukfrånvaron. I uppdraget ingår att säkerställa ☒ en samordning av förvaltningens aktiviteter och införa tydliga och gemensamma rutiner i rehabiliteringsarbetet.	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Utbilda alla chefer i stadens nya rehabiliteringsprocess.	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Ta fram statistik för att analysera sjukfrånvaron.	2008-01-01	2008-12-31	
☒ I dialog med personalenheten aktivt samarbeta med företagshälsovård, försäkringskassa, fackliga organisationer och andra intressenter.	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Arbeta med förebyggande insatser, tidigt ingripande och aktiv kontakt vid nya sjukfall.	2008-01-01	2008-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Stadsdelsnämndens verksamhet bedrivs effektivt inom av Kommunfullmäktige tilldelad budget och visar för 2008 på ett större överskott. Nämndens arbete för att uppnå effektivitet konkretiseras under Kommunfullmäktiges samtliga mål för respektive verksamhetsområde och under nämndens mål. Ledning och styrning är nyckelfunktioner för att uppnå effektivitet och budgetbalans. Kostnadsmedvetandet är högt i nämnd och förvaltning.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Nämnden redovisar ett överskott för 2008. Nämndens största verksamhetsområde, äldreomsorgen, har under ett par år haft problem med att hålla budgeten. Efter ett intensivt budgethållningsarbete har man nu vänt trenden. Tendensen syntes redan i slutet av 2007.

Prognossäkerheten har dock inte varit helt tillfredställande, då överskottets storlek har underskattats.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens □ budgetföljsamhet efter tekniska justeringar		100 %	100 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Årsredovisning 2008

Kommentar: Budgetföljsamheten mäts som avvikelse i procent, mellan årets prognoser och utfall, inklusive resultatenheterens resultat och efter kommunstyrelsens tekniska justeringar. Uppföljningen görs totalt för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, disposition/avsättning efter resultatenheterens resultat och efter kommunstyrelsens tekniska justeringar. Rapporteras i ILS-webb av SLK, finansavdelningen. I bokslut rapporterar SLK verkligt utfall och erhållen årsbudget efter tekniska justeringar, varefter indikatorn räknar ut budgetföljsamheten.

Nämndens ● budgetföljsamhet före tekniska justeringar (%)	96,2 %	100 %	100 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Årsredovisning 2008
Nämndens andel ● indikatorer med hög måluppfyllelse	79,07 %	79,07 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008

Kommentar: De indikatorer vars värden ska anges av SLK, Socialtjänst-, Äldre- eller Trafik- och renhållningsförvaltningen, och som per den 30 januari inte har fyllts i (8 st), har räknats bort.

NÄMNDMÅL:
Nämndens budget ska vara i balans och prognossäkerheten ska vara hög

● Uppfylls helt

Nämnden redovisar ett överskott för 2008. Prognossäkerheten har dock inte varit helt tillfredställande, då överskottets storlek har underskattats.

Analys av resultaträkning - Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Utfall 2007	Budget 2008	Utfall 2008	Avvikelse 2008	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Administration	34,9	37,2	32,1	5,1	5,1
Äldreomsorg	749,9	741,3	706,4	34,9	37,5
Barn och Ungdom	332,3	218,2	208,7	9,5	3,7
Socialtjänst	238,2	238,1	241,0	-2,9	-2,9
Stadsmiljö	24,0	13,8	19,3	-5,5	-5,5
<i>varav avskrivningar</i>	<i>0,7</i>	<i>1,0</i>	<i>1,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>varav internräntor</i>	<i>0,7</i>	<i>1,2</i>	<i>0,9</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>
Summa	1 379,4	1 248,6	1 207,5	41,1	38,1
Intäkter					
Administration	1,0	1,9	2,0	0,1	0,1
Äldreomsorg	83,9	84,0	85,5	1,5	1,5
Barn och Ungdom	34,7	19,0	19,5	0,5	0,5
Socialtjänst	51,4	56,8	56,3	-0,5	-0,5
Stadsmiljö	9,7	0,0	1,2	1,2	1,2
Summa	180,9	161,7	164,5	2,8	2,8
Netto					
Administration	33,9	35,3	30,1	5,2	5,2
Äldreomsorg	666,0	657,3	620,9	36,4	39,0
Barn och Ungdom	297,6	199,2	189,2	10,0	4,3
Socialtjänst	186,8	181,3	184,7	-3,4	-3,4
Stadsmiljö	14,3	13,8	18,1	-4,3	-4,3
Summa	1 198,5	1 086,9	1 043,0	43,9	40,8

Nämndens bokslut redovisar på kostnadssidan ett överskott på 41,1 mnkr vilket är 3,3 % av kostnadsbudgeten 1 248,6 mnkr. Netto (kostnader minus intäkter) efter resultatöverföring för resultatenheterna var överskottet 40,8 mnkr. Huvuddelen av

överskottet kommer från den budgetmässigt största verksamheten, äldreomsorgen. De äldre i stadsdelen minskar kraftigt vilket sannolikt har varit ekonomiskt gynnsamt, eftersom budgettilldelningen för äldreomsorg inte efterkorrigeras under verksamhetsåret på samma sätt som för förskola och omsorg om funktionsnedsatta. Förvaltningen har tidigt under året sett att det skulle bli ett överskott men underskattat överskottets storlek. I prognoserna har alltför stor försiktighet iakttagits bl.a. beroende på övergångar till entreprenad med befarad övertalighet, effekter av valfrihetssystem samt erfarenheten från 2007 då kostnaderna ökade kraftigt under årets sista månader (-20 mnkr år 2007). Erfarenheten från 2008 medför att prognosarbetet under 2009 kommer att lägga större vikt vid råsiffrorna i bokföringen och mindre vid vad resp. verksamhet tror om kostnadsutvecklingen under resten av året.

Bruttokostnaderna för året uppgick till 1 207,5 mnkr och intäkterna till 164,5 mnkr, netto 1 043,0 mnkr. Motsvarande för 2007 var 1 379,4 mnkr och för intäkterna 180,9 mnkr, netto 1 198,5 mnkr. Den minskade omslutningen beror i huvudsak på att skolverksamheten under 2007 ingick under första halvåret (drygt 210 mnkr) samt minskningen inom äldreomsorgen. Jobbtorgen infördes i staden varför anslaget för Arbetsmarknadsåtgärder och Ekonomiskt bistånd minskade samtidigt avskaffades det särskilda anslag för ekonomiskt bistånd (anslag 2) och hela nämndens budget, förutom investeringar utgör ett anslag. Avvikelser mot budget kommenteras under respektive verksamhetsområde.

Från 1 juli 2008 infördes valfrihetssystem för den äldres rätt att välja vård- och omsorgsboende. Från samma tidpunkt infördes även kommunalt vårdnadsbidrag för förskolebarn. Katrumpstullens och Dianagårdens vård- och omsorgsboende och Gärdets gruppboende har under hösten 2008 övergått till externa entreprenörer. Rio vård- och omsorgsboende har varit föremål för upphandling. Effekterna av förändringarna har i prognoshänseende varit osäkerhetsfaktorer.

Redan i tertialrapport 1 prognostiserades överskott totalt (+9,6 mnkr netto) med störst överskott inom äldreomsorgen. Under våren fortsatte sedan vårdbehovet att minska och i tertialrapport 2 prognostiserades 10,8 mnkr netto totalt varav äldreomsorgen 9,5 mnkr. Fortfarande fanns dock osäkerhet i övertalighet i samband med upphandlingar och effekten av införandet av valfrihetssystemet kvar som osäkerhetsfaktorer. Effekterna av upphandlingar, valfrihetssystem och kommande vårdbehov var svårprognostiserade varför en försiktigt positiv prognos lades. Förvaltningen har i prognoserna haft för stor försiktighet varför överskottet blivit klart större än prognostiserat. En förklaring till försiktigheten är också att underskottet inom äldreomsorgen år 2007 ökade med nästan 9 mnkr mellan tertialrapport 2 och bokslut på grund av ökat antal prestationer och förändringar i nivåerna. Ökade prestationer/ förändring i nivåer hade beredskap för 2008 utan att så skedde.

Nämnd och förvaltningsadministration

Mnkr	Utfall 2007	Budget 2008	Utfall 2008	Avvikelse 2008	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Nämnd	34,9	37,2	32,1	5,1	5,1
Särskilda satsningar				0,0	0,0
Summa kostnader	34,9	37,2	32,1	5,1	5,1
Intäkter					
Nämnd	1,0	1,9	2,0	0,1	0,1
Särskilda satsningar				0,0	0,0
Summa intäkter	1,0	1,9	2,0	0,1	0,1
Netto	33,9	35,3	30,1	5,2	5,2

För Nämnd och förvaltningsadministration redovisas ett nettoöverskott om 5,2 mnkr (14,7%).

Kostnaderna uppgick till 32,1 och intäkterna till 2,0 mnkr. Kostnader om 0,4 mnkr och intäkter om 0,1 mnkr avseende anställda med anställningsstöd inom Administrationen redovisas under Socialtjänsten, arbetsmarknadsåtgärder.

Utfall jämfört med prognoser under året

Nettoavvikelse i tertialrapporter och bokslut efter resultatdisposition

Mnkr	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
Totalt	2,5	6,0	5,2

Utfallet är något lägre än tertialrapport 2 men överensstämmer med månadsrapport per november (5,0 mnkr).

Kostnads och Intäktsutveckling

Personallönekostnader (exklusive hemdatorer och omstrukturering) uppgick till 13,1 mnkr. Motsvarande för 2007 var 15,5 mnkr en minskning med 15,5%.

Administrationskostnaderna har minskat bl.a. med anledning av skolans övergång till utbildningsförvaltningen.

Äldreomsorg

Mnkr	Utfall 2007	Budget 2008	Utfall 2008	Avvikelse 2008	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Programområde övergripande	3,6	5,7	5,8	-0,1	-0,1
Biståndsbedömning	14,5	15,6	17,4	-1,8	-1,8
Vård- och omsorgsboende	503,2	487,1	463,5	23,6	23,6
Servicehus	33,9	32,0	33,9	-1,9	-1,9
Hemtjänst	175,3	182,3	168,1	14,2	16,8
Dagvård	12,4	11,8	12,7	-0,9	-0,9
Övrig vård o service	6,9	6,8	5,0	1,8	1,8
Summa kostnader	749,9	741,3	706,4	34,9	37,5
Intäkter					
Programområde övergripande	0,0	0,0	0,6	0,6	0,6
Vård- och omsorgsboende	69,1	68,4	67,2	-1,2	-1,2
Servicehus	2,4	1,3	4,3	3,0	3,0
Hemtjänst	11,2	3,9	12,8	-1,1	-1,1
Dagvård	1,2	0,4	0,6	0,2	0,2
Övrig vård och service	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	83,9	84,0	85,5	1,5	1,5
Netto	666,0	657,3	620,9	36,4	38,9

Utfall jämfört med budget

Äldreomsorgen redovisar ett överskott på kostnadssidan på 34,9 mnkr vilket är 4,7 % av kostnadsbudgeten 741,3 mnkr. Netto efter resultatöverföring blev överskottet 38,9 mnkr. Kostnaderna uppgår till 706,4 mnkr och intäkterna till 85,5 mnkr. Främsta orsaken till överskottet är att kostnaderna för vård- och omsorgsboende samt för hemtjänst blev lägre än budgeterat. Kostnader om 0,9 mnkr och intäkter om 0,8 mnkr avseende plusjobb/anställningsstöd inom äldreomsorgen redovisas under socialtjänstens arbetsmarknadsåtgärder. Den branta minskningen av de äldsta i befolkningen har sannolikt varit ekonomiskt gynnsam, eftersom budgettilldelningen för äldreomsorg inte efterkorrigeras under verksamhetsåret så som sker för förskola och omsorg om funktionsnedsatta.

Vård- och omsorgsboende

För vård- och omsorgsboende redovisas ett nettoöverskott om 22,4 mnkr. De äldre i stadsdelen med vårdbehov har minskat kraftigt vilket är den största enskilda förklaringen till överskottet. Östermalm är i den brantaste minskningen av äldre pensionärer i befolkningen.

Vård- och omsorgsboende - antal köpta platser i genomsnitt

	2006	2007	VP-08	Mars	Juni	Sept	VB, snitt-08	VP-VB	Avvikelse
Sjukhem	559	507		470	452	445	458		
Gruppboende	251	276		261	263	259	261		
HVB-hem	21	23		25	25	21	23		
Totalt	831	806	778	756	740	725	742		-36

Antalet boende med heldygnsomsorg beräknades när verksamhetsplanen för 2008 gjordes till i genomsnitt 778 st. Under 2008 har antalet boenden sjunkit från 771 platser i januari 2008 till 721 platser i december 2008. Genomsnittet för året har varit 742 platser vilket är en genomsnittlig minskning med 36 platser i förhållande till planerade 778 st. Med facit i hand kan man konstatera att budgeten lades för högt. De äldsta i befolkningen, 80 år och äldre, minskar f n med ca 4 % per år. Minskningen av antalet med vård- och omsorgsboende följer dock inte linjärt befolkningsminskningen, utan kan vara större eller mindre, 2008 var den större.

Servicehus

Nettokostnaden för servicehus är 1,1 mnkr lägre än budgeterat. Rio servicehus redovisar ett underskott om 178 tkr.

Hemtjänst

Hemtjänsten redovisar ett nettoöverskott om 13,1 mnkr. Utförarenheterna Karlaplanens hemtjänst och Hemtjänst Östermalmstorg redovisar dock ett sammanlagt underskott om 6,7 mnkr. Under året har antalet brukare varierat i antal och omvårdnadsbehov. I genomsnitt för året har 1412 brukare per månad haft insatser från hemtjänsten, motsvarande siffra för år 2007 var genomsnittet 1425 brukare. Totalt sett har antalet beviljade ärenden ökat med 25 ärenden från januari till december 2008. Andelen brukare som väljer privat hemtjänst har ökat från 36,5% i januari till 41,8% i december 2008. Hemtjänsten påverkas precis som boendesidan av äldreminskningen i åldrarna 80 år och äldre som f n ligger på ca 4 % per år i befolkningen. Hemtjänstbehovet följer dock inte detta linjärt utan kan minska både mer eller mindre, under 2008 minskade det mer.

Dagvård

Ett nettounderskott om 0,7 mnkr redovisas inom verksamheten dagvård vilket huvudsakligen beror på ökade kostnader för enskilda vårdtagare som har externa placeringar.

Övrig vård och service

Övrig vård och service visar ett överskott om 1,8 mnkr som i huvudsak beror på att kostnaderna för utskrivningsklara från sjukhus varit lägre än budgeterat.

Utfall jämfört med prognoser under året

Nettoavvikelser i tertialrapporter och bokslut

Mnkr	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
Totalt	4,3	9,5	38,9

Förvaltningen har tidigt under året sett att det skulle bli ett överskott men har underskattat dess storlek. I tertialrapporterna har för stor försiktighet iakttagits bland annat beroende på övergångar till entreprenad med befarad övertaglighet, effekter av valfrihetssystem samt erfarenheten från 2007 då kostnaderna ökade kraftigt under årets sista månader (-20 mnkr år 2007). Befarade stora kostnader i slutet av året har uteblivit och kostnader för övertaliga och utköp i samband med verksamhetsövergångar har blivit lägre än förväntat. Förvaltningen fick sent besked om att semesterskulden vid verksamhetsövergång för nya entreprenörerna har täckts av staden centralt. I tertialrapporterna räknade förvaltningen med att dessa kostnader skulle kunna komma att drabba förvaltningen. Erfarenheten från 2008 medför att prognosarbetet under 2009 kommer att lägga större vikt vid råsiffrorna i bokföringen och mindre vikt vid vad resp. verksamhet tror om kostnadsutvecklingen under resten av året.

Verksamhet	Antal per-	Antal	Total	Total	Andel av	Andel av
	soner med insats	per- soner med insats	befolkning 65-79 år	befolkning 80-år	befolkningen med insats 65-79 år	befolkningen med insats 80-år
Äldreomsorg totalt	416	2 242	7 564	4 434	5,5 %	50,6%
Hemtjänst, enbart serviceinsatser	48	294	7 564	4 434	0,6 %	6,6 %
Hemtjänst, service o omvårdnad	216	975	7 564	4 434	2,9 %	22,0%
Heldygnsomsorg	85	629	7 564	4 434	1,1 %	14,2%

I ovanstående tabell redovisas hur stor andel av befolkningsgrupperna 65-79 år respektive 80 år eller äldre som har olika insatser. Dessa nyckeltal tillhör de nyckeltal som tas fram över Stockholms stad. Andelen personer med insatser inom äldreomsorgen i åldersgruppen 65-79 år uppgår till 5,5 %. År 2007 var motsvarande andel 6,0 %. Andelen personer med insatser inom äldreomsorgen i åldersgruppen 80 år och äldre har ökat till 50,6 %. År 2007 var motsvarande andel 49,1 %. Det visar sig att det totala antalet insatser inom äldreomsorgen faktiskt har ökat mellan 2007 och 2008, trots den markanta äldreminskningen och det ekonomiska överskottet. Det förklaras av att ökningen framför allt gäller förebyggande mindre kostsamma insatser som trygghetslarm, avlösarservice och ledsagarservice.

Kostnads och intäktsutveckling

Nettokostnaderna för äldreomsorgen har minskat med 45 mnkr mellan åren 2007 och 2008.

Minskningen har i huvudsak uppkommit inom verksamheten vård- och omsorgsboende (37,8 mnkr) och hemhjälp (8,8 mnkr). Inom hemtjänsten har nettokostnaderna minskat vilket beror på minskat behov samt att hemtjänst i de högsta nivåerna har minskat. Verksamheten servicehus uppvisar minskade nettokostnader om 1,9 mnkr mellan åren 2007 och 2008. Detta förklaras bland annat med ökade intäkter under 2008. Under övrig vård och service har nettokostnaderna minskat mellan åren med 1,9 mnkr beroende på minskade kostnader för medicinsk utskrivningsklara under 2008. Verksamheten dagvård har ökade nettokostnader om 0,9 mnkr som avser ökade kostnader för externa placeringar.

Personalkostnaderna uppgick till 246,9 mnkr 2008 vilket är en kostnadsminskning med 76,4 mnkr jämfört med 2007 (323,3 mnkr). Den främsta orsaken till kostnadsminskningen beror på att tre av förvaltningens vård- och omsorgsboenden har upphandlats under hela eller del av året. Arbetad tid omvandlat till antal årsarbetare uppgick under 2008 till 572,7 årsarbetare (798,7 under 2007). Avtalsrörelsen var 8,6 % för anställda med Kommunals avtal och 3,3 % för övriga anställda.

Barn och Ungdom

Mnkr	Utfall 2007	Budget 2008	Utfall 2008	Avvikelse 2008	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Förskola	192,0	208,4	199,9	8,5	2,7
Skola och skolbarnsomsorg	127,1			0,0	0,0
Särskola	4,7			0,0	0,0
Kultur och föreningsverksamhet	8,5	9,8	8,8	1,0	1,0
Summa kostnader	332,3	218,2	208,7	9,5	3,7
Intäkter					
Förskola	20,1	18,7	18,9	0,2	0,2
Skola och skolbarnsomsorg	13,8			0,0	0,0
Särskola	0,1			0,0	0,0
Fritid	0,7	0,3	0,6	0,3	0,3
Summa intäkter	34,7	19,0	19,5	0,5	0,5
Netto	297,6	199,2	189,2	10,0	4,2

Utfall jämfört med budget

Programområdet Barn och Ungdom redovisar överskott för året om 4,2 mnkr efter resultatdisposition. Bruttokostnaderna för året uppgick till 208,7 mnkr ett

överskott om 9,5 mnkr. Intäkterna uppgick till 19,5 mnkr ett överskott om 0,5 mnkr. Resultatenheternas resultatfonder ökade med 5,8 mnkr. Kostnader om 0,5 mnkr och intäkter om 0,2 mnkr avseende anställda på plus- eller nystartsjobb inom Barn och Ungdom redovisas under Socialtjänsten, arbetsmarknadsåtgärder.

Överskottet beror huvudsakligen på att kompensation för dyra förskolelokaler redan budgeterats, ökade prestationer inom förskoleverksamheten, överskott för kulturverksamheten samt överskott för Karlaplan/Hjorthagens förskolor som inte varit resultatenhet under året och därför inte kan föra med sej positivt resultat till 2009.

Utfall jämfört med prognoser under året

Nettoavvikelse i tertialrapporter och bokslut efter resultatdisposition

Mnkr	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
Totalt	0,5	-0,5	+4,2

I månadsprognos per november prognostiserades ett överskott inom barn och ungdom med 1,5 mkr vilket ligger närmare bokslutsresultatet än prognosen i tertialrapport 2. Såväl Parkleken som Karlaplan/Hjorthagens förskolor redovisar överskott vilket inte var prognostiserat. Antal barn i förskolorna blev något fler än prognostiserat vilket medför överskott för hyres- och administrationsdelen av schablonen.

Kostnads och Intäktsutveckling

Bruttokostnaderna har minskat med 37 % eller 123,6 mnkr i jämförelse med 2007. Intäkterna har minskat med 44 % eller 15,2 mnkr. Huvudorsaken till kostnadsminskningen är att skolverksamheten inkl skolbarnsomsorgen 2007 ingick under 1:a halvåret 2007. Sett till enbart förskoleverksamheten har kostnaderna ökat med 4,1 % eller 7,9 mnkr. Ökningen avser huvudsakligen ökade personalkostnader. Intäkterna totalt för förskolan har minskat med 1,2 mnkr eller 6 %. Huvudorsaken till intäktsminskningen är färre stimulansbidrag för omstrukturering av förskolelokaler under året. Intäkterna för avgifter inom barnomsorgen har ökat med 5,3 % eller 0,8 mnkr. Omslutningsförändringar har under året gjort inom programområdet motsvarande 2,4 mnkr avseende andrahanduthyrning, försäljningsintäkter inom parkleken mm.

Förskoleschablonen höjdes från 2008 med 4,4 % och förskolepengen höjdes med 5,4 % från januari. I verksamhetsplanen togs också beslut om ytterligare höjning under året om så budgeten medgav. I tertialrapport 1 höjdes förskolepengen med 1 % från 20080701. Under hösten kom förslag till gemensam förskolepeng för staden från 2009 med en nivå om 77 % av schablonen och i samband med tertialrapport 2 fattade nämnden beslut om att pengarna från 20080701 skulle anpassas till detta vilket innebar ytterligare ökning av pengnivåerna med 0,4 % för

barn i åldern 1-3 år och 0,7 % för barn i åldern 4-5 år. Antalet barn i förskoleverksamhet ökade från 1601 st år 2007 till 1655 st 2008.

Personalkostnaderna inom förskolan uppgick till 140,6 mnkr vilket är en ökning med 3,9 % mot 2007 (135,3 mnkr). Arbetad tid omräknat till helårsarbetare ökade med 1,1 % eller 3,9 anställningar. Den genomsnittliga procentuella kostnadsökningen för avtalsrörelsen uppgick till 6,0 % där avtalsområdet Kommunal utgjorde hela 8,7 %. Hyres- och driftskostnaderna uppgick till 39,7 mnkr mot 39,4 mnkr för 2007. Lokalerna på Grevgatan 43 upphörde 1 juli där förvaltningen hyrt ut till enskild förskola. Träfflokalen Lotsen, Riddargatan 1, gjordes om till förskolelokal för ca 20 barn. Lokalanpassningar har gjorts för att förskolorna ska kunna skapa fler grupper inom befintliga lokaler. Under året har även vissa upprustningar av förskolelokalerna gjorts.

Förskola, nyckeltal

Verksamhet	2006	2007	2008
Nettokostnad,kr per barn	109 007	108 956	109 966
Nettolokalkostnad,kr per barn	22 153	22 919	22 268
Antal barn per anställd	5,0	5,1	5,2

Nettokostnaden per barn har ökat med 1 % från 2007 medan lokalkostnaden per barn minskat med 3 %.

Under våren 2008 önskade många barn plats inom den kommunala barnomsorgen. För att tillgodose barnomsorgsgarantin för dessa gjordes en genomlysning av lokalanvändandet utifrån nyttjande kvadratmeteryta per lokal och barn och där det var möjligt att öka barnantalet gjordes så. Samtidigt påbörjades arbete med mindre barngrupper, exempelvis 5årsgrupper, istället för klassiskt avdelningstänkande inom enheterna.

Socialtjänst

Mnkr	Utfall 2007	Budget 2008	Utfall 2008	Avvikelse 2008	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Staben	3,5	2,4	2,3	0,1	0,1
Familjeenheten	33,3	32,9	34,9	-2,0	-2,0
Vuxenenheten	14,9	14,0	17,3	-3,3	-3,3
Socialpsykiatriska enheten	33,6	32,6	33,7	-1,1	-1,1
Enheten för funktionshindrade	118,2	121,0	117,8	3,2	3,2
Flyktingmottagande	-0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Försörjningsstöd	22,9	30,8	31,5	-0,7	-0,7

Arbetsmarknadsåtgärder	11,9	4,3	3,4	0,9	0,9
Summa kostnader	238,2	238,1	241,0	-2,9	-2,9
Intäkter					
Staben	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Familjeenheten	6,0	6,2	6,6	0,4	0,4
Vuxenenheten	2,5	2,3	2,9	0,6	0,6
Socialpsykiatriska enheten	4,4	5,4	4,7	-0,7	-0,7
Enheten för funktionshindrade	25,0	25,3	25,8	0,5	0,5
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Försörjningsstöd	5,1	14,8	14,7	-0,1	-0,1
Arbetsmarknadsåtgärder	8,0	2,8	1,5	-1,3	-1,3
Summa intäkter	51,4	56,8	56,3	-0,5	-0,5
Netto	186,8	181,3	184,7	-3,4	-3,4

Ekonomiskt utfall jämfört med budget

Socialtjänsten redovisar för året ett nettounderskott om 3,4 mnkr. Kostnader uppgick till 241,1 mnkr, intäkterna till 56,4 mnkr. Inom Socialtjänsten redovisas även kostnader och intäkter för statligt finansierade anställningar inom nämndens samtliga programområden, nettokostnaden för dessa är 0,7 mnkr. Enheter inom Individ- och familjeomsorg redovisar ett nettounderskott om 6,0 mnkr, enheten för personer med funktionsnedsättning redovisar ett nettoöverskott om 3,6 mnkr, försörjningsstödsenheten och arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett nettounderskott om 1,0 mnkr.

Familjeenhetens nettounderskott uppgår till 1,5 mnkr. Årets underskott kan till största delen förklaras med fler placeringar på HVB-hem än beräknat.

		2006	2007	2008
HVB-hem inkl § 12	Antal vård dygn	1974	1821	2648
	Nettokostnad (tkr)	7517	6081	8845

Vuxenenhetens nettounderskott uppgår till 2,7 mnkr. Förvaltningen hade i samband med tertialrapport 1 begärt 3,0 mnkr för Bryggan, dagverksamhet för hemlösa som drivs i Convictus regi. Pga det prognostiserade gynnsamma budgetläget för stadsdelen totalt valdes sedan att inte rekvirera beviljade medel.

		2006	2007	2008
HVB vuxna	Antal vård dygn	603	1039	903
	Nettokostnad (tkr)	1232	1106	1468

Socialpsykiatrin redovisar ett nettounderskott om 1,8 mnkr beroende på att planerade hemtagningar från HVB-hem inte kunnat genomföras.

	2006	2007	2008
--	------	------	------

Hem för vård eller boende, HVB	Antal vårddygn	8517	8169	6082
	Nettokostnad (tkr)	10890	8950	7458

Enheten för personer med funktionsnedsättning redovisar ett nettoöverskott om 3,6 mnkr. En fortsatt effektivisering av administration och fakturahandläggning samt fortsatt anpassning av tidigare fattade beslut till stadens riktlinjer har givit resultat. Under året har också kostnadsanalyser gjorts av alla insatser, genomgångar har gjorts av alla beslut med strävan att anpassa dessa till en likställd biståndsbedömning beträffande insatser.

		2006	2007	2008
Gruppboende	Antal vårddygn	10168	11455	13110
	Nettokostnad (tkr)	19436	22204	24150
Daglig verksamhet	Antal vårddygn	18586	17825	16913
	Nettokostnad (tkr)	13959	14311	13866
LASS-assistans (inkl LASS äldre)	Antal utförda timmar	85648	94147	97231
	Bruttokostnad (tkr)	20625	24184	24806
LASS 20 första timmar	Bruttokostnad (tkr)	14160	15546	17907

Försörjningsstödsenheten redovisar ett nettounderskott om 0,4 (1,0) mnkr. Här redovisas även kostnader och intäkter för statligt finansierade anställningar inom nämndens samtliga programområden, nettokostnaden för dessa är 0,6 mnkr. De ökade kostnaderna beror på att antalet bidragshushåll har ökat från 326 till 341 beräknat på hela året. Den genomsnittliga bidragstidens längd har ökat från 4 månader till i genomsnitt 5,1 månad per hushåll. Budgetmålet har inte uppfyllts p.g.a att inflödet av nya klienter har varit större än förväntat. Anledningen till detta är nedgång i konjunkturen, försäkringskassans sena utbetalningar och att Jobbtorg inte kunde visa resultat innan halvårsskiftet. Trots att det uppsatta årsmålet, 126 hushåll per månad beroende av försörjningsstöd inte nås, att jämföra med utfallet 139 hushåll, kan ändå resultatet av enhetens arbete med att få klienter vidare till egen försörjning anses tillfredsställande. Utökade telefon- och besökstider har medfört att beslut kunnat fattas utan dröjsmål i stället för att klienten beviljats bistånd i avvaktan på besökstid och fortsatt utredning. Aktiva insatser har dessutom gjorts för att minska kostnader för el och hemförsäkringar. Bistånd till genomsnittshyra i stället för den faktiska har beviljats i större utsträckning. Samarbetet med VEGARIRE-projektet har också bidragit till att fler klienter fortare har kunnat bli självförsörjande.

		2006	2007	2008
Försörjningsstöd	Antal bidragshushåll	410	326	331
	Andel av befolkningen %	0,8	0,5	0,7

Medelbidrag per hushåll och månad (kr) 6 639 6548 7124

Ekonomiskt utfall jämfört med prognoser

Nettoavvikelser i tertialrapporter och bokslut

Mnkr	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
Individ och familj	-3,0	-3,0	-5,8
Funktionshinder	3,0	3,0	3,4
Försörjningsstöd och a.m.åtgärder	0,0	0,0	-1,0
Totalt	0,0	0,0	-3,4

Socialtjänsten har under årets tertialrapporter prognostiserat budget i balans. Årets sista fyra månader har präglats av högre vårdkostnader för externa placeringar. Under samma period har enheter genomfört en del renoveringar och upprustningar i lokaler, personalköpa, investeringar i möbler och datorer. Dessa var sanktionerade/tillstyrkta av förvaltningsledningen utifrån förvaltningens goda ekonomiska läge och uppgick till ca 1,5 mnkr.

Kostnads- och intäktutveckling

Socialtjänstens nettokostnader har under året minskat med 2,4 mnkr eller 1,3 % jämfört med 2007. Mellan 2006 och 2007 redovisade programområdet en kostnadsökning om 4,0 mnkr. De totala kostnaderna och intäkterna har ökat med 5,2 respektive 7,6 mnkr. Volymökningen beror främst på ökade kostnader (+6,7 mnkr) och intäkter (+9,2 mnkr) för den med Norrmalm och Kungsholmen samfinansierade handläggningen av försörjningsstöd.

Ökade nettokostnader redovisar familjeenheten (+0,9 mnkr som avser ökade HVB-placeringar) och vuxenenheten (+2,0 mnkr som avser placeringar i LVM- och inackorderingshem). Minskade nettokostnader finns inom Socialtjänstens stab (-0,8 mnkr beror på minskade personalkostnader), socialpsykiatri (-0,2 mnkr) där externa placeringar har minskat men kostnader för nya verksamheter framförallt hyreskostnader har ökat, funktionshinder (-1,3 mnkr varav 1,0 mnkr avser externa placeringar). Försörjningsstöd inkl arbetsmarknadsåtgärder har minskat sina nettokostnader med 3,0 mnkr, vilket, trots att kostnader för socialbidrag har ökat med 1,7 mnkr, är direkt konsekvens av minskade kostnader för gemensam handläggning av försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder där kostnader har minskat med hela 4,7 mnkr.

Socialtjänstens lokalkostnader netto har minskat med 0,5 mnkr.

Personalkostnader uppgick under året till 103,1 mnkr vilket är en ökning med 2,8 mnkr eller 2,7 % mot 2007. Arbetad tid omräknat till helårsarbetare minskade med drygt 7 anställningar eller 3,1 %. Minskningen finns inom enheternas administration och myndighetsutövning samt upphandlad verksamhet Gärdets gruppboende med 16 helårsanställda medan egna insatser (framförallt LASS-assistans) visar en ökning med 9 anställda. Avtalslönerökning var 7,2 % för anställda med Kommunalavtal och 3,3 % för övriga anställda. Höga kostnader för

avtalsrörelsen är förklaringen till ökade personalkostnader jämfört med 2007 trots att antal helårsarbetare minskat.

Stadsmiljö

Mnkr	Utfall 2007	Budget 2008	Utfall 2008	Avvikelse 2008	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Stadsplanering	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gator och parkskötsel	20,6	11,6	17,4	-5,8	-5,8
avskrivningar	0,7	1,0	1,0	0,0	0,0
internräntor	0,7	1,2	0,9	0,3	0,3
Summa kostnader	24,0	13,8	19,3	-5,5	-5,5
Intäkter					
Gator och parker	9,7	0,0	1,2	1,2	1,2
Summa intäkter	9,7	0,0	1,2	1,2	1,2
Netto	14,3	13,8	18,1	-4,4	-4,4

Utfall jämfört med budget

Programområdet Stadsmiljö redovisar ett underskott om 4,4 mnkr som består av ett nettounderskott om 4,6 mnkr för parkskötsel och ett nettoöverskott om 0,3 mnkr för internräntor. I samband med tertialrapport 2 beslutade nämnden om underhållsåtgärder för förbättringar i parker om 4,5 mnkr. För dessa har en plastisbana till Humlegården hyrts för vintersäsongen och planteringar har utförts längs Engelbrektsgatan och Karlavägen. För att ytterligare öka blomsterprakten i stadsdelen har vårlökar satts i Hjorthagen, Nobelparken och längs Karlavägen. Tessinparkens kastanjer har underhållsbeskurits. Förberedelser har gjorts för en städskampanj under våren 2009.

Utfall jämfört med prognoser under året

Nettoavvikelse i tertialrapporter och bokslut efter resultatdisposition

Mnkr	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
Totalt	0,0	-4,2	-4,4

Resultatenheter

Resultatenheternas resultat från 2007 uppgick sammanlagt till -607 tkr. Till fonden 2009 förs 2523 tkr. Förändringen uppgår till 3130 tkr.

tkr	Ingående	Netto	Utgående
Resultatenhet	balans	2008	balans
Starrängsringens förskolor	400	798	1198
Centrala Östermalms förskolor	40	762	802
Engelbrekts förskolor	1061	1244	2305
Gärdets förskolor	247	872	1119
Hedvig Eleonora förskolor	705	1361	2066
Rio servicehus	0	-178	-178
* Karlaplan/Hjorthagens förskolor	-791		0
* Kampementets vård och omsorgsboende	-1741		0
** Kattrumpstullens vård- och omsorgsboende	3035	-796	0
** Rio vård- och omsorgsboende	-3650	-2706	0
** Gärdets gruppboende	87	-385	0
*** Hemtjänst Karlaplan	0	-3799	-2183
*** Hemtjänst Östermalm	0	-2945	-2606
	-607		2523

* avvecklade i bokslut 2007

** avvecklade i tertialrapport 2 2008

*** avvecklade i verksamhetsberättelse 2008

I samband med bokslut 2007 avvecklades två resultatenheter, Karlaplan/Hjorthagens förskolor som följd av underskott två år i följd samt Kampementets vård och omsorgsboende som följd av upphandling. Enligt reglerna fördes deras resultat, -2 532 tkr, över till 2008 att täckas av nämnden. I samband med tertialrapport 2 tillstyrktes nämndens hemställan om att avveckla Rio vård och omsorgsboende, Kattrumpstullens vård och omsorgsboende samt Gärdets gruppboende. Deras resultat täcks av nämnden 2008.

I samband med verksamhetsplan 2009 inrättas hemtjänsten som en resultatenhet med start under året. Därmed avslutas de två resultatenheterna inom hemtjänsten i samband med verksamhetsberättelsen och enheternas sammanlagda resultat (utgående balans) förs över att täckas av nämnden 2009, -4 789 mnkr.

Hemtjänstenheternas egentliga underskott för året är -6744 mnkr men enligt reglerna för resultatöverföring förs maximalt motsvarande 5 % av enheternas bruttobudget över till nästkommande år. Resterande -1955 mnkr har täckts av programrådet 2008.

Samtliga resultatenheter inom förskola redovisar positiva resultatfonder medan äldreomsorgens resultatenheter redovisar negativa resultat.

Resultatenheterna inom förskolan redovisar, med hänsyn tagen till resultatfonden från 2007 ett överskott om 7,5 mnkr. Den ingående balansen från 2007 var 1,7 mnkr varför årets egentliga resultat är 5,8 mnkr.

Från år 2009 har Karlaplan/Hjorthagensförskolor återinrättats som resultatenhet enligt beslut i verksamhetsplanen för 2009.

Analys av balansräkning

Årets resultat enligt balansräkningen innebär ett negativt eget kapital på 12,5 mnkr efter avsättning/ianspråktagande av resultatfond. En förbättring av det egna kapitalet med 12,7 mnkr jämfört med 2007.

Resultatfonden har ökat med 3,1 mnkr och uppgår nu till 2,5 mnkr. 2,2 mkr av denna ökning avser sådana resultatenheter som har upphört och ska eller har lagts på entreprenad.

Förskolorna har ökat sin andel av resultatfonden med 5,9 mnkr. Minskningen inom äldreomsorgen uppgår till 5,0 mnkr.

Våra tillgångar i form av investeringar i parker har ökat med 5,3 mnkr

Kundfordringar (konto 15xx)

Kundfordringarna som till största delen består av barn- och äldreomsorgsavgifter har minskat från 20,3 mnkr 2007 till 16,3 mnkr 2008. Förändringen beror på att antalet sålda platser till andra förvaltningar har minskat till följd av att flera enheter som drevs i egen regi numera är utlagda på entreprenad.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)

Förutbetalda kostnader främst avseende hyror och övriga interimsfordringar har ökat med 3,3 mnkr. Ökningen beror bl. a på att hyrorna har ökat.

Leverantörsskulder (konto 25xx)

Leverantörsskulden har ökat med 4,2 mnkr. Av denna ökning avser 1,6 mnkr stadsintern handel.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 15,7. En förklaring är uppbokning upplupna löner som minskat med 0,9 mnkr till följd av att enheter inte drivs i egen regi längre.

De flesta av förvaltningens fakturor skickas numera direkt till bankgirocentralen vilket betyder att de fakturor som avser december till stor del också kan bokföras direkt innan periodbrytningen för december varför någon periodisering på kontot upplupna kostnader inte behövs. Denna förklaring motsvarar en minskning av upplupna kostnader på 19,5 mnkr.

Den ökning som finns under denna kontorubrik är uppbokning av externt finansierade projekt som i år ökat med 4,7 mnkr.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget för 2008 tilldelats 5,8 mnkr för investeringar i parker och grönområden. Från 2007 års investeringsbudget hade 0,8 mnkr förts över till 2008. Mindre omfördelningar har skett mellan projekten under året. Upparbetade kostnader totalt för 2008 uppgår till 6,6 mnkr.

	Budget 2008	T2 2008	2008
Humlegården	2,0	3,0	3,0
Tessinparken	2,0	1,3	1,1
Roslagsparken	1,5	1,5	1,5
Parkplan	0,1	0,2	0,2
Kaknäs, garantiskötsel	0,1	0,2	0,3
Gustav Adolfsparken	0,0	0,4	0,2
Småparker	0,1	0,0	0,3
Summa	5,8 mnkr	6,6 mnkr	6,6 mnkr

Medel för lokaländamål

Stimulansbidrag

Förskolelokaler

Förskolan greven på Riddargatan 1 utökades med en avdelning då Lotsen flyttade sin verksamhet till nya lokaler på Banérgatan.

Det utfördes anpassning samt översyn av ytskikt och barnsäkerhet i lokalerna. Nämnden begärde och beviljades 0,4 mnkr i stimulansbidrag.

Stödboende för personer med psykisk funktionsnedsättning

Studentbacken 32 om 7 lägenheter blev klart för inflyttning i september 2007. Stödboende Starrängsringen 25, 6 lägenheter färdigställdes december 2007, med inflyttning i januari 2008. I samband med bokslut 2007 hemställde nämnden om att få ombudgetera 0,9 mnkr av stimulansbidraget som man inte hann med att använda vilket beviljades i tertialrapport 1.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

◆ Uppfylls delvis

Organisation och bemanning anpassas kontinuerligt för att uppnå effektiv resursanvändning. Den gemensamma administrationen bistår enheterna med konsultativt stöd i administrativa uppgifter och implementering av IT-applikationer samt användarsupport. Nämndens mål att administrationen andel av de totala kostnaderna ska minska hars uppnåtts, men tyvärr är hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi högre än målet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna	3,1 %	3,6 %	minska	Årsredovisning 2008
 Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi	11 %	9,9 %	minska	Årsredovisning 2008

Kommentar: Bruttokostnaderna har minskat i snabbare takt än andelen hyreskostnader. Bl. a medför förskolornas överskott och minskningen inom hemtjänsten och vård- och omsorgsboendena att hyreskostnadsandelen ökar då nämndens totala bruttokostnader minskar.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

De administrativa kostnaderna ska fortsätta att vara låga och helst minska ytterligare

 Uppfylls helt

Vid pensionsavgångar inom administrationen har tjänsterna sedan inte tillsatts utan arbetet setts över och omfördelats vilket medfört en minskning av antalet helårsarbetare sedan 2007. Förvaltningen minskar ytorna på Karlavägen 104 i jämförelse med 2007 med drygt 20 % vilket motsvarar 1,1 mnkr. Från 1 oktober är lokalen på Sibyllegatan 32 uppsagd.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Ha ett samlat grepp över förvaltningens inhyrda lokalbestånd.	2008-01-01	2008-12-31	

Synpunkter och klagomål

Synpunkter per avdelning och kategori under perioden 2008-01-01--2008-12-31

Kategori	Admin- istration	Äldre- omsorg	Barn och Ungdom	Social- tjänst	Parkmiljö	Totalt
Bemötande	1	16	3	7	0	27
Tillgänglighet	0	2	0	1	0	3
Information	1	6	0	4	1	12
Insatser/Verksamhet	0	62	6	28	30	126
Politiska beslut	0	2	0	1	3	6
Inflytande	0	0	0	1	0	1
Handläggning	1	6	0	10	0	17
Annan huvudman	0	3	0	4	75	82
Övrigt	0	2	1	3	8	14
Summa	3	99	10	59	117	288
- varav positiva synpunkter:	1	3	1	3	4	12

Barn och Ungdom

10 synpunkter, varav 1 positiv, har framförts till enheterna. Det är färre än 2007 då det inkom 16 synpunkter, varav 4 var positiva. Inom förskoleverksamheten framförs synpunkterna till övervägande del, direkt till den berörda förskolan och dess personal. Förskolorna redovisar i sina verksamhetsberättelser att synpunkter har omedelbart bemöts och i vissa fall har åtgärder vidtagits. Förskolorna är angelägna om att föra en öppen dialog med brukare och att försöka "ligga steget före" i alla situationer. De synpunkter som diarieförts på förvaltningen har rört barngruppernas storlek i förskolorna, bemötande i två fall, ljudnivån från en förskola, det interna stödet av personal samt beläggningen i en av stadsdelens parklekar. Alla synpunkter har besvarats skriftligt i brev eller e-post, per telefon eller genom möte med avsändaren och har således inte föranlett ytterligare åtgärder. Övriga synpunkter har bemötts vid dialog mellan brukare, medarbetare och ledning.

Socialtjänst

Till socialtjänsten har 59 synpunkter inkommit, varav 3 är positiva. Det är avsevärt fler än 2007 då antalet var 16, dock ingen positiv. Trots att en samorganisering av norra innerstadens försörjningsstöd har genomförts under året, med enhetsplacering på Östermalm, och med ett ökat antal brukare, har inte det sammanlagda antalet ökat. Antalet synpunkter är 14 st och rör i huvudsak klagomål på beslut och handläggning. Vidare berörs Familjeenheten och Enheten för personer med funktionsnedsättning av vardera ett klagomål, också dessa avser beslut av insats. De övriga 40 klagomålen/synpunkterna riktar sig inte till någon specifik enhet inom avdelningen, utan till socialtjänsten. Huvuddelen klagar på

beslut av insats och handläggning, betydligt färre på bemötande, information och tillgänglighet. Klagomål/synpunkter på beslut av insats och dess utformning samt handläggning hänger i de flesta fall samman med att ett för den enskilde negativt beslut i myndighetsutövningen har meddelats. Detta gäller även de som har synpunkter på bemötande. Oavsett rätten för den enskilde att överklaga beslut är det inte ovanligt att negativa beslut gör att den enskilde upplever missnöje med hela handläggningen. Att lämna negativa beslut inom myndighetsutövningen är en grannlaga uppgift. Socialtjänstavdelningen arbetar ständigt med frågor som rör bemötande, tillgänglighet och information, vilket visar sig i avdelningens egen brukarundersökning, där de flesta är nöjda eller mycket nöjda. Vid fel i handläggningen, till exempel om ett beslut inte meddelats i god tid, eller en viktig faktauppgift inte har beaktats i utredningen, har dessa fel omedelbart rättats till. I övrigt har alla synpunkter besvarats skriftligt i brev eller e-post, per telefon eller i möte med avsändaren. Socialtjänsten beaktar alla synpunkter för att säkerställa rutiner och garantera rättssäkerhet.

Äldreomsorg

Till äldreomsorgen har totalt 99 synpunkter inkommit varav 3 var positiva. År 2007 inkom 77 synpunkter varav 4 var positiva. Merparten av synpunkterna har rört att man inte ansett att insatserna utförts enligt överenskommelse eller hållit en tillräcklig kvalitet, planerade tider inte hållits, bemötande och bemanning/personal. Några synpunkter har rört tillgänglighet, mat och avgifter. Alla synpunkter har utretts, återkopplats och åtgärder har vidtagits i de fall det varit aktuellt. Åtgärder har exempelvis varit översyn av dagliga rutiner, rapportering och informationsöverföring, byte av kontaktperson, stödande eller klargörande samtal, genomgång av genomförandeplaner. Avseende bemötandet har enheterna arbetat med enskilda individer och i personalgrupperna och frågan ingår alltid som en del i både grundutbildning, demensutbildning och utbildning i anhörigstöd. Under 2008 inkom två Lex Maria-anmälningar varav en avsåg egen regi. Det inkom tolv anmälningar enligt Lex Sarah, fem rörande hemtjänst och sju rörande vård- och omsorgsboende. Av dessa avsåg två egen regi.

Parkmiljö

Kultur och Miljö övergick från 2007-05-01 till Parkmiljögruppen Norra Innerstaden. Till ansvarsområdet har sammanlagt 117 synpunkter inkommit under året. Det är en minskning med 20 jämfört med föregående år. Påpekanden som rört belysning eller trafikfrågor eller annat som inte är stadsdelsnämndens ansvarsområde, 75 stycken, har vidarebefordrats. Synpunkter på insatser, 30 stycken, har påpekats och åtgärdats av ansvarig.

Nämnd och förvaltningsövergripande administration

3 synpunkter har inkommit, varav 1 var positivt och i övrigt påpekande om växeln och informationen på webb-platsen. Synpunkterna har besvarats och åtgärdats.

Särskilda redovisningar

Sommarkoloni

Sommaren 2008 sökte 124 familjer plats på sommarkollo. Av dessa var 43 pojkar och 81 flickor. Alla fick erbjudande om plats men inte alltid det förstahandsval man gjort. De som slutligen åkte på kollo var 102 st. Av dessa var 38 pojkar och 64 flickor.

Vårdnadsbidrag

Under andra halvåret 2008 beviljades 39 ansökningar om vårdnadsbidrag. Av dessa var 7 ansökningar om halvt vårdnadsbidrag.

Hemlöshet

Antalet hemlösa på Östermalm har minskat kraftigt i förhållande till den senaste mätningen, 2006. Vid mätningen 2008 var antalet hemlösa, enligt stadens definition, ca 60 st, att jämföra med tidigare mätning 80 st, alltså en minskning med ca 20 personer. Enbart Älvsjö sdf har färre antal hemlösa än Östermalm. Stadens definition av hemlöshet gör att även personer som lever i någon form av stödboende inräknas i antalet hemlösa.

Vid den senaste centrala räkningen av antalet hemlösa i Stockholm som gjordes i april 2008 var 30 hemlösa personer, enligt stadens definition, aktuella på förvaltningens Vuxenenhet. De boendeformer som kan erbjudas hemlösa är anpassade till var personen befinner sig i rehabiliteringsprocessen. För akut hemlösa och personer som befinner sig i aktivt missbruk erbjuds nattlogi på härbärke. Hemlösa personer som inte är aktuella på någon annan enhet erbjuds alltid logi genom Försörjningsstödsenheten.

För personer med stabil nykterhet kan någon form av stödboende vara aktuellt utifrån en individuell bedömning. De som kommit långt i sin rehabilitering och uppfyller kriterierna, kan erbjudas tränings- eller försökslägenhet. En sådan lägenhet kan slutligen övergå till klienten om handlingsplanen följs. Förvaltningen har fr o m september, tillsammans med Kungsholmens stadsdelsförvaltning, blockförhyrt ett antal mindre enrumslägenheter i Stadshagens nyrenoverade bostäder i Stiftelsen Stockholms hotellhem regi. Samtliga lägenheter är idag uthyrda.

Förvaltningens boendestödjare är en betydande del av det vräkningsförebyggande arbetet. Antalet avhysningar i stadsdelen har varit något färre än beräknat. Inte någon av de avhysta har varit aktuella ärenden inom socialtjänsten, vilket kan tala för att förvaltningens vräkningsförebyggande arbete kan anses verkningsfullt.

Förvaltningen har en etablerad kontakt med hyresvärdarna och med kronofogdemyndigheten. Alla personer som riskerar att vräkas kontaktas av socialtjänsten, antingen av handläggare eller av uppsökare. Uppsökarna arbetar vräkningsförebyggande genom att de tar kontakt med personer i stadsdelen där det inkommit anmälningar från hyresvärderna gällande exempelvis störningar eller

sanitära olägenheter. De försöker, om möjligt, bistå den enskilde med råd och stöd så att boendet kan tryggas
Bryggan Östermalm och Vuxenenhetsens projekt för Boendestöd till tunga missbrukare är ett led i arbetet mot hemlöshet.

Feriearbetande ungdomar

Enligt överenskommelse mellan stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm handläggs feriearbete för ungdomar av Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Feriearbete har givits ungdomar som slutat åk 9 i grundskolan samt årskurs 1 och 2 i gymnasieskolan. Vid fördelning av platser har hänsyn tagits till de ungdomar som har särskilt svårt att få ett sommarjobb. Ungdomar har rekommenderats från familjeenheterna och enheterna för funktionshindrade. Bland övriga sökande har platserna lottats. Antalet tilldelade platser har varit anpassat efter de medel som har stått varje stadsdelsförvaltning till förfogande, för Östermalm 0,3 mnkr. Utfallet blev något lägre, 285 351 kr inkl pf, vilket beror på att ungdomarna inte har haft 100 % närvaro (timpenning), alternativt hoppat av.

Arbetets omfattning: 6 timmar per dag i 3 veckor = 90 timmar. Ersättning per timme: 74 kronor inklusive semesterersättning.

Antal sökande: 79 st, varav 4 ej aktuella, avhopp e.dyl.

Antal tilldelade: 31 st, (15 pojkar 16 flickor), 44 st meddelades via brev att de inte hade fått arbete.

Arbetsplatser: Parklekar, förskolor, äldreboenden, LAVA kulturhuset och Närpolis
Kostnad: 285 351 kr inkl pf

Upphandling och konkurrensutsättning

Upphandlingar har genomförts i enlighet med aktivitetsplanen. Se beskrivning under målrubriker.

Avknoppning

En avknoppare deltog i upphandling av Gärdets gruppbestäder och daglig verksamhet, och fick efter utvärdering av anbud tilldelningsbeslut. Avknopparen driver större delen av verksamheterna fr o m 1 oktober 2008, förutom en av gruppbestäderna som Länsstyrelsen i Stockholms län inte beviljade LSS-tillstånd för. Denna enda gruppbestad drivs därför vidare i förvaltningens regi.

Nya vårdformen inom psykiatri

Den 1 september 2008 trädde en ny vårdform i kraft - öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk vård. Den nya vårdformen ska gälla patienter som inte behöver vårdas i slutenvård men som behöver iaktta särskilda villkor för att vården ska kunna ges i öppenvård. De särskilda villkoren kan då vara att ta emot insatser från t.ex. kommunal verksamhet.

Det statsbidrag om 600 tusenkronor som stadsdelen erhöill för att förbereda införandet av den nya lagstiftningen gällande överfördes till 2008 och har använts till att med 200 tkr förstärka handläggningen med en halvtidstjänst och med 400 tkr för att genomföra insatser inom boende och boendestöd med motsvarande en heltidstjänst.

Medarbetare

Antalet månadsavlönade tillsvidareanställda medarbetare har mellan mätperioderna 2007-12-31 och 2008-12-31 minskat med 142 personer motsvarande helårsanställningar. En stor del av denna minskning består av de medarbetare som följde med i samband med verksamhetsövergångarna inom äldreomsorgen och socialtjänsten under hösten.

Antal månadsanställda, helårsanställda (tillsvidare och tidsbegränsat anställda)

Verksamhet	2007-12-31		2008-12-31	
	Tillsvidare	Tidsbegr.	Tillsvidare	Tidsbegr.
Äldreomsorg	737	83	590	17
Barn och Ungdom	371	79	385	61
Socialtjänsten	181	35	177	28
Förvaltnings-administration	27	4	23	2
Kultur o Miljö	1	0	0	0
	1317	207	1175	108

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2008 uppgick till 9,3 % jämfört med 9,5 % under 2007, d v s en minskning med 0,2 %. För samtliga stadsdelsförvaltningar var genomsnittet för 2008 9,6 % och 2007 9,7 %. Stadsdelsförvaltningen hade därmed lägre sjukfrånvaro än genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna. Sjukfrånvaron i % för vissa befattningar (siffror inom parentes avser 2007) ser ut enligt följande:

	Östermalm	Staden
Barnskötare	6,4 (6,5)	9,4(10,2)
Förskollärare	5,9(6,7)	8,2(9,1)
Vårdbiträde	15,5(14,7)	14,2(14,8)

Sjukfrånvaron för vårdbiträdesgruppen har som framgår av siffrorna ökat. En förklaring är att efter verksamhetsövergångarna inom äldreomsorgen 2008 hade de som valde att stanna kvar en högre sjukfrånvaro jämfört med dem som valde att gå över.

För grupperna barnskötare, förskollärare och socialsekreterare är Östermalms sjukfrånvaro i jämförelse med övriga stadsdelsförvaltningar lägst i staden. Även gruppen undersköterskor har i relation till övriga förvaltningar låg frånvaro.

Under året har förvaltningen arbetat med ett riktat projektarbete för att minska sjukfrånvaron. Ett samlat arbete tillsammans med framförallt företagshälsovården där struktur och gemensamma rutiner upprättas, har medfört att ett antal rehabiliteringsärenden har kunnat avslutas. En stor del av detta arbete har gjorts inom gruppen vårdbiträden.

Övertalighet

Under 2008 har sju personer preciserats och konstaterats övertaliga. Av dessa har tre valt förvaltningsöverskridande omplacering, tre frivilliglösningen och en person har beviljats avtalspension.

Jämställdhets- och mångfaldsplan

Arbetet med jämställda löner bedrivs enligt de mål som finns i förvaltningens Jämställdhets- och Mångfaldsplan. Inför varje löneöversyn görs en lönekartläggning. Vid lönekartläggningen tas hänsyn till faktorer som jämförelse av arbetets innehåll, erfarenhet, ålder, anställningstid samt uppfyllelse av kraven i befattning.

Arbetet med att lyfta frågan om genuskompetens inom förskolorna har fortsatt under året.

Diskriminering

Under 2008 har förvaltningen inte varit föremål för anmälan.

Av kommunfullmäktige under 2008 givna uppdrag

IT-program för Stockholms stad

IT-programmet har tillämpats i verksamheterna från 1 juli 2008 med följande planering för 2009 då Äldreomsorgen kommer att tillföras två system för ett effektivare och rationellare utnyttjande av förvaltningens resurser:

- Schemos för en bättre schemaläggning av personal inom vård- och omsorg
- Paragå för ett rationellare arbetssätt inom Hemtjänsten

Inom området Telefoni kan konstateras att antalet telefoner av typen Mobil Centrex (en fast anknytning med ett kopplat mobilnummer) stadigt har ökat, vilket

är i överensstämmelse med IT-programmets formulering ”en anställd – ett telefonnummer – en telefon”.

Inom området Drift och support har gjorts investeringar i ny serverteknologi vilket kommer att medföra en konsolidering och effektivare drift av förvaltningens serverpark. Dessutom kommer förvaltningen att göra en avsevärd energibesparing.

Uppdatering av Stockholms stads e-strategi

Den nya e-strategin har tillämpats i verksamheterna från 1 juli 2008 enligt följande;

Inom Äldreomsorgen har sedan 2008-07-01 har en e-tjänst driftsatts inom ramen för stadens Kontaktcenter (Äldre direkt)

Inom Barn och Ungdom används sedan 2008-07-01 ett köhanteringssystem för fördelning av platser i förskolan. Vissa brister och problem måste här åtgärdas innan man kan se om tjänsten fått avsedd effekt.

Inom Socialtjänsten finns planer på att införa en e-tjänst som gör att medborgare i stadsdelen via dator kan kontrollera om man är berättigad till försörjningsstöd mm Vidare kommer under 2009 att introduceras en tjänst inom verksamhet boendestöd.

Reviderad antidiskrimineringsklausul i stadens upphandlingar

Samtliga nämnder har givits ges i uppdrag att tillämpa klausulen i alla upphandlingar av tjänster och bygg- och anläggningsentreprenader i enlighet med utlåtandet efter Kommunfullmäktiges beslutsdatum den 9 juni 2008. Förvaltningen har inte på egen hand påbörjat någon ny upphandling efter detta datum.

Projekt

Socialtjänst

Vuxenenhetsens projekt "Boendestöd till personer med tungt missbruk" startade i maj 2007 och kommer att pågå till maj 2009. Projektet finansieras fullt ut med statliga medel från Länsstyrelsen i Stockholms län. Kostnaden 2008 har varit ca 1 mnkr.

Boendestödjarna arbetar med behandling- och motivationsarbete i brukarnas hemmiljö och syftar till att minska den enskildes missbruk och höja livskvaliteten samt motverka hemlöshet.

Familjeenhetens projekt Barnkraft 800 tkr beviljat via Länsstyrelsen i Stockholms län. Tvåårigt projekt med gruppverksamhet för föräldrar med psykiska ohälsa och deras barn. Projektet är ett samarbete med Vuxenpsyk, BUP, Kungsholmen och Östermalm. Enheten har ytterligare ett projekt i samarbete med skolorna i stadsdelen. Myndigheten för skolutveckling (MYSKO) har beviljat 450 tkr till projektet.

Socialpsykiatriska enheten ingår sedan 2006 i ett Milton-projekt med syfte att ge sysselsättning för unga med psykiska funktionsnedsättningar. Projektet har även pågått 2008 då kvarvarande medel 563 548 kr överfördes från 2007. Resterande

medel 281 122 kr överförs till 2009. Projektet kallas från 2008 för DAX och är ett samarbete mellan landstingspsykiatrien på vårdenheten Midgård och stadsdelarna Östermalm, Kungsholmen och Norrmalm. Projektet har utförts av två socialsekreterare på deltid, en från Östermalm och en från Norrmalm, med mål att upprätta individuella handlingsplaner för målgruppen. Styrgrupp finns med representanter för de tre stadsdelarna och Midgårds behandlingsenhet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen beviljades stimulansmedel från Socialstyrelsen om 9 254 tkr för insatser inom områdena rehabilitering, kost/nutrition, demensvård, läkemedelsgenomgångar, det sociala innehållet och förebyggande/ uppsökande arbete. Inom projektet VERNA har bland annat förebyggande hembesök erbjudits, öppen verksamhet öppnats i samarbete med frivilligheten, kompetenshöjande insatser exempelvis kring meningsfull vardag, förebyggande av fallolyckor, användning av hjälpmedel, demenssjukdomar och läkemedelsfrågor för sjuksköterskor. Inom projektet Maten i Fokus har bland annat utbildning i nutritionsdokumentation och livsmedelshygien erbjudits, en hygienpolicy tagits fram och matskola för äldre anordnats. Kvarvarande medel om 4 636 563 kr har överförts till 2009. Med medel från länsstyrelsen i Stockholms län har insatser genomförts inom projektet NÄRA för att utveckla stödet till anhöriga som vårdar närstående, bland annat har en policy för anhörigstödet tagits fram och ett anhörigcafé har startat upp.

Lägesrapport av samorganiseringen av försörjningsstödet i Norra innerstaden

I mars 2007 fattade stadsdelsnämnderna i norra innerstaden – Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm beslut om att inrätta en gemensam försörjningsstödsenhet, med placering inom Östermalms stadsdelsförvaltning. Antalet ärenden hade minskat och arbetet ansågs inte längre kunna drivas effektivt på varje enskild förvaltning. I november samma år fattade kommunfullmäktige beslut om att Jobbtorg Stockholm skulle starta 2008-01-01, vilket innebar att stadsdelarnas egna arbetsmarknadsverksamheter i stort avslutades, eller minskades. Beslutet om samorganiseringen mottogs inte positivt av all personal, vilket visade sig i att det under första halvåret var en hög personalomsättning, som nu har stabiliserats. Under 2008 har mycket tid och energi lagts på att få nya gemensamma arbetsrutiner och -metoder att fungera väl så att i första hand ärenden behandlas och bedöms lika i de tre stadsdelarna. En del administrativa rutiner kvarstår att förbättra. Därutöver har även uppbyggnaden av samarbetet med Jobbtorg Stockholm tagit mycket tid. En styrgrupp, bestående av enhetens chef och de tre avdelningscheferna träffas regelbundet för utveckling och uppföljning av enhetens arbete.

Bilagor

- 2009-60-100 Bilaga 1 Uppföljning av budget
- 2009-60-100 Bilaga 2 Särskilda redovisningar 1vb08sdn10
- 2009-60-100 Bilaga 3 Nyckeltal 1. MallSDN_VB2008
- 2009-60-100 Bilaga 4 Nyckeltal 2. Östermalm från Crystal Eportfolio
- 2009-60-100 bilaga 5 Redovisning av den interna kontrollen 2008
- 2009-60-100 Bilaga 6 Resultat- och balansräkning
- 2009-60-100 Bilaga 7 Äldreomsorg, genomförda uppföljningar 2008